

Proverbs

- 1 מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה בֶן-דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל:
- 2 לְדַעַת חֲכָמָה וּמוֹסֵר לְהַבִּין אִמְרֵי בִינָה:
- 3 לְקַחַת מוֹסֵר הַשֶּׁבֶל צֶדֶק וּמִשְׁפָּט וּמִיִּשְׁרָיִם:
- 4 לְתַתּ לַפְתָּאִים עֲרֻמָּה לְנֹעַר דַּעַת וּמִזְמָה:
- 5 יִשְׁמַע חָכָם וַיּוֹסֶף לָקַח וְנִבּוֹן תַּחְבֻּלוֹת יִקְנֶה:
- 6 לְהַבִּין מִשְׁלַי וּמִלִּיצָה דְּבָרֵי חֲכָמִים וַחֲדִידָתָם:
- 7 יִרְאֶת יְהוָה רֹאשִׁית דַּעַת חֲכָמָה וּמוֹסֵר אֱוִילִים בָּזוּ: פ
- 8 שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיד וְאֶל-תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמָּה:
- 9 כִּי לֹוִית חֵן הֵם לְרֹאשֵׁי וְעֹנָקִים לְגִרְגֹּרֶתִיד:
- 10 בְּנֵי אִם-יִפְתּוּד חֲטָאִים אֶל-תֵּבָא:
- 11 אִם-יֵאמְרוּ לֵכָה אֲתָנוּ נֶאֱרָבָה לְדָם נִצְפָנָה לְנִקְי חָנָם:
- 12 גִּבְלָעִם כְּשֹׂאוֹל חַיִּים וְתַמִּימִים כִּיּוֹרְדֵי בּוֹר:
- 13 כָּל-חַוִּין יִקַּר נִמְצָא נִמְלֵא בְתִינוּ שָׁלָל:
- 14 גּוֹרְלָהּ תַפִּיל בְּתוֹכָנוּ כִּיס אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֵנוּ:
- 15 בְּנֵי אֶל-תִּלְד בְּדֶרֶךְ אֲתָם מִנֶּע רִגְלָהּ מִנְּתִיבָתָם:
- 16 כִּי-רִגְלֵיהֶם לָרַע יִרְצוּ וַיִּמְהָרוּ לְשֹׁפֵד-דָּם:
- 17 כִּי-חָנָם מִזְכָּה הִרְשֶׁת בְּעֵינֵי כָל-בָּעַל כָּנָף:
- 18 וְהֵם לְדָמָם יֵאָרְבוּ וַיִּצְפְּנוּ לְנַפְשָׁתָם:
- 19 כֵּן אֲרָחוֹת כָּל-בָּצַע בָּצַע אֶת-נַפְשׁ בְּעָלָיו יִקַּח: פ
- 20 חֲכָמוֹת בַּחֲוִץ תִּרְנָה בְּרַחְבוֹת תִּתֵּן קוֹלָהּ:

- 21 בְּרֹאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא בִּפְתָחַי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמָרֶיהָ
תֹּאמֶר:
- 22 עַד־מָתַי | פְּתִים תֵּאֱהָבוּ פָתִי וְלֹצִים לָצוֹן חֲמָדוֹ לָהֶם
וְכִסְיִלִּים יִשְׁנְאוּ־דָעַת:
- 23 תָּשׁוּבוּ לְתוֹכְחָתִי הִנֵּה אֲבִיעָה לָכֶם רוּחִי אוֹדִיעָה
דְּבָרִי אֲתַכֶּם:
- 24 גַּעַן קָרָאתִי וְתִמְאַנּוּ נָטִיתִי יָדַי וְאִין מִקְשִׁיב:
- 25 וְתִפְרָעוּ כָל־עֲצָתִי וְתוֹכְחָתִי לֹא אֲבִיתֶם:
- 26 נִם־אֲנִי בְּאִדְכֶם אֲשַׁחֵק אֲלַעַג בְּבֹא פִּחְדְּכֶם:
- 27 בְּבֹא כְּשֹׂאוֹה | פִּחְדְּכֶם וְאִדְכֶם כְּסוּפָה יֵאָתֶה בְּבֹא
עַלְיֶכֶם צָרָה וְצוּקָה:
- 28 אֲזִי יִקְרָאֲנִי וְלֹא אֶעֱנֶה יִשְׁחַרְנֵנִי וְלֹא יִמְצָאֲנִי:
- 29 תַּחַת כִּי־שְׁנְאוֹ דָעַת וַיִּרְאֵת יְהוָה לֹא בָחָרוּ:
- 30 לֹא־אָבוּ לַעֲצָתִי נֶאֱצְוּ כָל־תוֹכְחָתִי:
- 31 וַיֵּאָכְלוּ מִפְּרִי דָרְכָם וּמִמַּעֲצוֹתֵיהֶם יִשְׁבְּעוּ:
- 32 כִּי מְשׁוּבֵת פְּתִים תַּהֲרֹגֶם וְשִׁלּוֹת כְּסִילִים תִּאֲבָדֶם:
- 33 וְשִׁמְעָ לִי יִשְׁכֹּן־בְּטֶח וְשִׁאֲנָן מִפָּחַד רָעָה: פ

2

- 1 בְּנֵי אִם־תִּקַּח אֲמָרִי וּמִצּוֹתַי תִּצְפֹּן אֶתָּךְ:
- 2 לְחֻקֵּיב לְחֻכְמָה אֲזַנֶּךָ תִּטֶּה לִבְךָ לְתַבּוּנָה:
- 3 כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא לְתַבּוּנָה תִתֵּן קוֹלְךָ:
- 4 אִם־תִּבְקֹשֶׁנָּה כְּכֶסֶף וְכִמְשֻׁמוֹנִים תַּחֲפֹשֶׁנָּה:
- 5 אֲזִי תִבִּין יִרְאֵת יְהוָה וְדָעַת אֱלֹהִים תִּמְצָא:
- 6 כִּי־יִהְיֶה יִתֵּן חֻכְמָה מִפִּי דָעַת וְתַבּוּנָה:

- 7 וצפן לַיִשְׁרִים תּוֹשִׁיָּה מִזֶּן לְהַלְכִי תָם:
 8 לְנָצַר אֲרָחוֹת מִשְׁפָּט וְדָרֶךְ חֲסִידוֹ יִשְׁמָר:
 9 אִזְ תִּבִּין צֶדֶק וּמִשְׁפָּט וּמִיִּשְׁרִים כָּל-מַעְגַּל-טוֹב:
 10 כִּי-תָבוֹא חֲכָמָה בְּלִבָּךְ וְדַעַת לִנְפְשְׁךָ יִנָּעַם:
 11 מִזְמֶה תִשְׁמָר עָלֶיךָ תְּבוֹנָה תִנְצֹרָכָה:
 12 לְהַצִּילֶךָ מִדֶּרֶךְ רָע מֵאִישׁ מַדְבֵּר תִּהְפְּכוֹת:
 13 הַעֲזֹבִים אֲרָחוֹת יִשָּׁר לֵלֶכֶת בְּדַרְכֵי-חַשְׁדָּה:
 14 הַשְׁמַחִים לַעֲשׂוֹת רָע יִגִּילוּ בַּתִּהְפְּכוֹת רָע:
 15 אֲשֶׁר אֲרָחֲתִיהֶם עֲקָשִׁים וְנִלְוִזִים בְּמַעְגְּלוֹתָם:
 16 לְהַצִּילֶךָ מֵאִשָּׁה זָרָה מִנְּכַרְיָה אִמְרִיָּה הַחֲלִיקָה:
 17 הַעֲזֹבֶת אֱלֹהִים נְעוּרֶיהָ וְאֶת-בְּרִית אֱלֹהֶיהָ שָׁכַחָה:
 18 כִּי שָׁחָה אֶל-מִנּוֹת בֵּיתָהּ וְאֶל-רְפָאִים מַעְגְּלוֹתֶיהָ:
 19 כָּל-בִּאִתָּהּ לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא-יִשְׁיִגּוּ אֲרָחוֹת חַיִּים:
 20 לְמַעַן תִּלָּךְ בְּדֶרֶךְ טוֹבִים וְאֲרָחוֹת צַדִּיקִים תִּשְׁמָר:
 21 כִּי-יִשְׁרִים יִשְׁכְּנוּ אֶרֶץ וְתַמִּימִים יִוָּתְרוּ בָּהּ:
 22 וְרָשָׁעִים מֵאֶרֶץ יִכְרְתוּ וּבִגְדֵיהֶם יִסָּחוּ מִמֶּנָּה: פ

3

- 1 בְּנִי תוֹרַתִּי אֶל-תִּשְׁכַּח וּמִצְוֹתַי יֵצֵר לִבְּךָ:
 2 כִּי אֲרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ:
 3 חֶסֶד וְאֱמֶת אֶל-יַעֲזֹבֶךָ קִשְׁרָם עַל-נִרְגְּרוֹתֶיךָ כְּתָבָם
 עַל-לִיּוֹחַ לִבְּךָ:
 4 וּמִצָּא-חַן וְשָׁכַל-טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם: פ
 5 בְּטַח אֶל-יְהוָה בְּכָל-לִבְּךָ וְאֶל-בֵּינְתֶךָ אֶל-תִּשְׁעֵן:
 6 בְּכָל-דֶּרֶכֶיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישָׁר אֲרָחֶיךָ: פ

- 7 אֶל־תִּתֵּי חֶכֶם בְּעֵינֶיךָ יִרְא אֶת־יְהוָה וְסוּר מִרָע׃
 8 רַבָּאוֹת תִּתֵּי לְשֹׁרֶךָ וְשִׁקּוֹי לְעִצְמוֹתֶיךָ׃
 9 כִּבְדֹּד אֶת־יְהוָה מִהוֹנֶנְךָ וּמִרְאשִׁית כָּל־תְּבוּאָתְךָ׃
 10 וַיִּמְלְאוּ אֶסְמֶיךָ שִׁבְעַ וְתִירוֹשׁ יִקְבִּיךָ יִפְרְצוּ׃ פ
 11 מוֹסֵר יְהוָה בְּנֵי אֶל־תִּמְאָס וְאֶל־תִּקֵּץ בְּתוֹכָהֶן׃
 12 כִּי אֵת אֲשֶׁר יֵאָתֵב יְהוָה יוֹכִיחַ וְכֹאֵב אֶת־בֶּן יִרְצֶה׃
 13 אֲשֶׁרֵי אָדָם מֵצֵא חֲכָמָה אָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה׃
 14 כִּי טוֹב סָחָרָה מִסָּחָר־כֶּסֶף וּמַחְרוֹץ תְּבוּאָתָה׃
 15 יִקְרָה הִיא מַפְנִיִּים וְכָל־חִפְצֶיךָ לֹא יִשׁוּוּ־בָהּ׃
 16 אֲרֹךְ יָמִים בִּימִינָה בִּשְׂמֹאוֹלָה עֲשֶׂר וְכָבוֹד׃
 17 דְּרָכֶיהָ דִּרְכֵי־נֶעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃
 18 עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ וְתַמְכִּיתָ מֵאֲשֶׁר׃ פ
 19 יְהוָה בְּחֲכָמָה יִסַּד־אֲרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה׃
 20 בִּדְעָתוֹ תִּהְיוּמוֹת נִבְקָעוּ וְשִׁחֲקִים יִרְעֻפוּ־טל׃
 21 בְּנֵי אֶל־יִלְזוּ מֵעֵינֶיךָ נֹצֵר תִּשְׁחִיחַ וּמִזְמָה׃
 22 וַיִּהְיוּ חַיִּים לְנִפְשֶׁךָ וְחַן לְגִרְגְּרֶיךָ׃
 23 אֲזִי תִלָּךְ לִבְטַח דְּרָכֶךָ וְרִגְלֶךָ לֹא תִגּוֹף׃
 24 אִם־תִּשְׁקֵב לֹא־תִפְתָּח וְשִׁכְבְּתָּ וְעָרְבָה שְׁנָתְךָ׃
 25 אֶל־תִּירָא מִפָּחַד פֶּתְאִים וּמִשָּׂאת רָשָׁעִים כִּי תִבָּא׃
 26 כִּי־יְהוָה יִהְיֶה בְּכִסְלֶךָ וְשָׁמַר רִגְלֶךָ מִלָּכָד׃
 27 אֶל־תִּמְנַע־טוֹב מִבְּעָלָיו בַּהֲיוֹת לֹאֵל יָדֶיךָ לַעֲשׂוֹת׃
 28 אֶל־תֵּאֱמָר לִרְעִיד ׀ לֵךְ וָשׁוּב וּמָחָר אֵתָּן וַיֵּשׁ אֶתְּךָ׃
 29 אֶל־תִּחַר־שׁ עַל־רַעְיֶךָ רָעָה וְהוּא־יֹשֵׁב לִבְטַח אֶתְּךָ׃
 30 אֶל־תִּרְוֹב עִם־אָדָם חָנָם אִם־לֹא גִמְלָךְ רָעָה׃

31 אַל-תִּקְנֵא בְּאִישׁ חָמֶס וְאַל-תִּבְחַר בְּכָל-דִּדְרָכָיו:

32 כִּי תוֹעֵבֶת יְהוָה נִלְוֹז וְאֶת-יִשְׁרָיִם סוּדוֹ:

33 מֵאַרְצַת יְהוָה בְּבֵית רָשָׁע וְנֹה צַדִּיקִים יִבְרָךְ:

34 אִם-לִלְצִים הוּא-יִלְיָץ וְלַעֲנִיִּים יִתֵּן-חֵן:

35 כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחִלוּ וְכֹסִילִים מָרִים קָלוּן: פ

4

1 שִׁמְעוּ בָנִים מוֹסֵר אָב וְהִקְשִׁיבוּ לְדַעַת בִּינָה:

2 כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם אֲתוּרָתִי אֶל-תַּעֲזֹבוּ:

3 כִּי-בֶן תִּנִּיתִי לְאָבִי רַךְ וְיִחִיד לִפְנֵי אֲמִי:

4 וַיִּרְנֵי וַיֹּאמֶר לִי יִתְמָךְ-דָּבָרִי לִבְרִי לִבְרִי שְׁמֹר מִצְוֹתַי וְחַיָּה:

5 קִנְיַת חֲכָמָה קִנְיַת בִּינָה אֶל-תִּשְׁכַּח וְאַל-תֵּט מֵאֲמַר־פִּי:

6 אֶל-תַּעֲזֹבָה וְתִשְׁמָרָה אֶתְבָּה וְתִצְרָךְ:

7 רֵאשִׁית חֲכָמָה קִנְיַת חֲכָמָה וּבְכָל-קִנְיֹנָה קִנְיַת בִּינָה:

8 סִלְסִלָה וְתִרְוַמְמָה אֶכְפֹּדָה כִּי תַחֲבִקְנָה:

9 תִּתֵּן לְרֹאשֶׁךְ לְוִית-חֵן עֲטֹרַת תִּפְאָרֶת תִּמְגֶּנֶךְ:

10 שִׁמְעַע בְּנֵי וְקַח אֲמָרֵי וַיִּרְבּוּ לָךְ שָׁנוֹת חַיִּים:

11 בְּדֶרֶךְ חֲכָמָה הִרְתִּיךָ הִדְרִכְתִּיךָ בְּמַעַן-לִי-יִשָּׁר:

12 בְּלִכְתְּךָ לֹא-יִצָּר צַעֲדְךָ וְאִם-תָּרוּץ לֹא תִפְשָׁל:

13 תִּחְזַק בַּמוֹסֵר אֶל-תִּרְךָ נִצְרָה כִּי-הִיא חַיָּה:

14 בְּאַרְחַת רָשָׁעִים אֶל-תִּבָּא וְאַל-תֵּאשָׁר בְּדֶרֶךְ רָעִים:

15 פָּרַעְהוּ אֶל-תַּעֲבֹר-בּוֹ שְׁטָה מַעַלְיוֹ וַעֲבֹר:

16 כִּי לֹא יִשְׁנֻ אִם-לֹא יָרְעוּ וְנִגְזְלָה שְׁנָתָם אִם-לֹא

יִכְשֻׁלוּ:

17 כִּי לַחֲמוֹ לֶחֶם רָשָׁע וַיִּין חֲמָסִים יִשְׁתּוּ:

- 18 וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר גִּנָּה הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד-נֶכּוֹן הַיּוֹם:
 19 דֶּרֶךְ רָשָׁעִים כְּאֶפְלָה לֹא יָדְעוּ בְמָה יִכָּשְׁלוּ: פ
 20 בְּנִי לְדַבְּרֵי הַקְּשִׁיבָה לְאִמְרֵי הַטֹּאֲזָנָה:
 21 אַל-יִלְיִזּוּ מַעֲיִנֶיךָ שְׁמֶרֶם בְּתוֹךְ לִבְבֶּךָ:
 22 כִּי-חַיִּים הֵם לְמִצְאֵיהֶם וְלִכְל-בִּשְׂרוֹ מִרְפָּא:
 23 מִכָּל-מִשְׁמַר נֹצֵר לִבְבֶּךָ כִּי-מִמֶּנּוּ תוֹצֵאוֹת חַיִּים:
 24 הֶסֶר מִמֶּךָ עֲקָשׁוֹת פֹּה וּלְזוֹת שְׁפָתַיִם הִרְחַק מִמֶּךָ:
 25 עֵינֶיךָ לִנְכַח וּבֵיטוֹ וְעַפְעַפֶּיךָ יִישְׁרוּ נִגְדֶּךָ:
 26 פֶּלֶס מַעְגַּל רִגְלֶךָ וְכָל-דֶּרֶכְיֶךָ יִכְנוּ:
 27 אַל-תִּטֹּטֵם יָמֶיךָ וּשְׂמֹאוֹל הֶסֶר רִגְלֶךָ מֵרַע:

5

- 1 בְּנִי לְחֻכְמָתִי הַקְּשִׁיבָה לְתַבּוּנָתִי הַטֹּאֲזָנָה:
 2 לְשֹׁמֵר מִזְמוֹת וְיָדַעַת שְׁפָתֶיךָ יִנָּצְרוּ:
 3 כִּי נִפְתַּח תִּפְתָּנָה שְׁפָתֵי זָרָה וְחֵלֶק מִשְׁמֵן חֲכָה:
 4 וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כָּל-עֲנָה חֹדֶה כְּחֶרֶב פִּיּוֹת:
 5 רִגְלֶיהָ יִרְדּוּ מוֹת שְׂאוֹל צִעְרֶיהָ וּתְמוּכוֹ:
 6 אֲרַח חַיִּים פֶּן-תִּפְלֹס נָעוּ מַעְגַּל־תֵּיהָ לֹא תִדָּע: פ
 7 וְעָתָה בָּנִים שָׁמְעוּ-לִי וְאַל-תִּסּוּרוּ מֵאִמְרֵי-פִי:
 8 הִרְחַק מֵעֲלִיָּה דֶרֶכְךָ וְאַל-תִּקְרַב אֶל-פֶּתַח בֵּיתָהּ:
 9 פֶּן-תִּתֵּן לְאַחֲרִים הוֹדֶךָ וּשְׁנִיתֶיךָ לְאַכְזָרִי:
 10 פֶּן-יִשְׁבְּעוּ זָרִים כֶּתֶךָ וְעֲצָבֶיךָ בְּבֵית נִכְרִי:
 11 וְנִהְיֶמָּה בְּאַחֲרִיתֶךָ בְּכָלוֹת בִּשְׂרָךְ וּשְׂאֲרֶךָ:
 12 וְאִמְרָתִי אֵיךְ שִׁנְאֵתִי מוֹסֵר וְתוֹכַחַת נֶאֱץ לִבִּי:
 13 וְלֹא-שָׁמַעַתִּי בְקוֹל מוֹרִי וְלִמְלַמְדִּי לֹא-הִטִּיתִי אָזְנִי:

- 14 כְּמַעַט הִנֵּיתִי בְּכָל־רֶעַ בְּתוֹךְ קָהָל וְעַדָּה:
 15 שְׂתַהֲמִים מְבוֹרָךְ וְנִזְלִים מְתוֹךְ בְּאַרְךָ:
 16 יִפְּצוּ מַעֲיִנְתֶּיךָ חוּצָה בְּרַחֲבוֹת פְּלִי־מִים:
 17 יִהְיוּ־לָךְ לְבִיָּהּ וְאִין לְזָרִים אֶתְךָ:
 18 יִהְי־מְקוֹרְךָ בְּרוֹךְ וְשֹׁמֵחַ מֵאֲשֶׁת נְעוּרֶיךָ:
 19 אֵילָת אֲהָבִים וַיַּעֲלֶת־תָּן דְּדִיהָ יִרְנָה בְּכָל־עֵת
 בְּאַהֲבָתָהּ תִּשְׁגֶּה תָמִיד:
 20 לָלֶמָּה תִּשְׁגֶּה בְּנִי בִזְרָה וְתַחֲפֹק חֶק נִכְרִיהָ:
 21 כִּי נֹכַח וַיִּגַּי יִהְיֶה דְרָכֵי־אִישׁ וְכָל־מַעֲגָלֹתָיו מִפְּלִס:
 22 עֲוֹנוֹתָיו יִלְכְּדֵנוּ אֶת־הָרָשָׁע וּבַחֲבִלֵי חַטָּאתָו יִתְמָךְ:
 23 הוּא יָמוּת בְּאִין מוֹסֵר וּבָרֵב אֹלָתוֹ יִשְׁגֶּה: פ

6

- 1 בְּנִי אִם־עָרַבְתָּ לְרַעָה תִקַּעַתָּ לְזָר כַּפִּיךָ:
 2 נֹקְשֶׁת בְּאִמְרֵי־פִיךָ נִלְכְּדָתָ בְּאִמְרֵי־פִיךָ:
 3 עֲשֵׂה זֹאת אִפּוּא וּבְנִי וְהִנָּצַל כִּי בָאתָ בְּכַף־רַעָה לָךְ
 הִתְרַפֵּס וּרְהַב רַעִיךָ:
 4 אַל־תִּתֵּן שִׁנְךָ לְעִינֶיךָ וְתַנּוּמָה לְעַפְעַפִּיךָ:
 5 הִנָּצַל כַּצְבִּי מִיָּד וּכְצַפּוֹר מִיָּד יָקוֹשׁ: פ
 6 לָךְ־אֶל־נִמְלָה עֲצָל רְאֵה דְרָכֶיהָ וַחֲכָם:
 7 אֲשֶׁר אִין־לָהּ קֶצֶין שֹׁטֵר וּמִשָּׁל:
 8 תִּכְיִן בְּקִיץ לַחֲמָה אֲנָרָה בְּקֶצֶיר מֵאֲכָלָהּ:
 9 עַד־מָתִי עֲצָל וּתִשָּׁכַב מָתִי תִקּוּם מִשְׁנַתְךָ:
 10 מַעַט שָׁנוֹת מַעַט תַּנּוּמוֹת מַעַט וְחֶבֶק יָדַיִם לְשָׁכַב:
 11 וּבֹא־כִמְתֵּלְךָ רֹאשְׁךָ וּמַחֲסֶרְךָ כְּאִישׁ מִגֵּן: פ

- 12 אָדָם בְּלִיעַל אִישׁ אֲנִי הוֹלֵךְ עֲקָשׁוֹת פֶּה:
 13 קָרַץ בְּעֵינָיו מִלֵּל בְּרִגְלוֹ מִדָּה בְּאֶצְבָּעָיו:
 14 תַּהֲפֹכֹת | בְּלִבּוֹ חֲרָשׁ רָע בְּכָל־עֵת מַדְנִים יִשְׁלַח:
 15 עַל־כֵּן פֶּתָאֵם יָבוֹא אִידוֹ פֶּתַע יִשְׁכַּר וְאִין מַרְפָּא: פ
 16 שֶׁש־הֵנָּה שֶׁנָּא יִהְיֶה וְשִׁבְעַת תּוֹעֵבוֹת נִפְשׁוֹ:
 17 עֵינָיִם רַמּוֹת לְשׁוֹן שֶׁקֶר וַיָּדִים שִׁפְכוֹת דָּם־נָקִי:
 18 לֵב חֲרָשׁ מַחֲשָׁבוֹת אֲנִי רִגְלִים מְמַהְרֹת לָרוּץ לָרָעָה:
 19 יַפְיחַ בְּזָבִים עַד שֶׁקֶר וּמִשְׁלַח מְדָנִים בֵּין אַחִים: פ
 20 נֹצֵר בְּנֵי מַצּוֹת אֲבִיךָ וְאֵל־תִּפְשׁ תּוֹרַת אִמְךָ:
 21 קָשְׁתָּם עַל־לִבְךָ תִּמְיֵד עָנָדָם עַל־נִרְגָּרְתְּךָ:
 22 בַּהֲתַחֲלֶכְךָ | תִּנְהַח אֶתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עָלֶיךָ
 וְתִקְיָצוֹת תִּיָּא תְּשִׁיחֶךָ:
 23 כִּי גַר מַצּוּהָ וְתוֹרָה אֹר וְדֶרֶךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר:
 24 לְשִׁמְרֶךָ מֵאַשֶׁת רָע מִחֲלָקֶת לְשׁוֹן נִכְרִיָּה:
 25 אֵל־תַּחֲמוֹד יִפְיָה בְּלִבְּךָ וְאֵל־תִּקְחֶךָ בַּעֲפַעֲפִיָּה:
 26 כִּי בַעַד־אִשָּׁה זֹנֶה עַד־כֶּכֶר לֶחֶם וְאַשֶׁת אִישׁ נִפֶּשׁ
 יִקְרָה תִּצּוֹד: פ
 27 הִיחַתָּה אִישׁ אֵשׁ בְּחִיקוֹ וּבִגְדָיו לֹא תִשְׁרָפָה:
 28 אִם־יִהְיֶה אִישׁ עַל־הַנְּחָלִים וְרִגְלָיו לֹא תִכְוִינָה:
 29 כֵּן הָבָא אֵל־אַשֶׁת רַעְהוּ לֹא יִנָּקָה כָּל־הַנֶּגַע בָּהּ:
 30 לֹא־יָבוֹזוּ לְגִנֹּב כִּי יִגְנוֹב לְמֵלֵא נִפְשׁוֹ כִּי יִרְעֵב:
 31 וְנִמְצָא יִשְׁלֵם שִׁבְעָתַיִם אֶת־כָּל־הוֹן בֵּיתוֹ וְתָן:
 32 נֹאֲרָה אִשָּׁה חֶסֶד־לֵב מִשְׁחִית נִפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָּה:
 33 גִּנֵּעַ־וְקָלּוֹן יִמְצָא וְחִרְפָּתוֹ לֹא תִמָּחָה:

- 34 כִּי־קִנְיָהּ חֲמַת־גִּבּוֹר וְלֹא־יִחְמָלוּ בָנוּם נָקָם:
 35 לֹא־יִשָּׂא פָנָי כָּל־כָּפָר וְלֹא־יֵאכֶּה כִּי תִרְבֶּה־שָׂחַד: פ

7

- 1 בְּנֵי שֹׁמֵר אֲמַרְי וּמִצּוֹתַי תִּצְפֹּן אִתָּךְ:
 2 שֹׁמֵר מִצּוֹתַי וְחִיָּה וְתוֹרָתִי כְּאִישׁוֹן עֵינֶיךָ:
 3 קִשְׁרָם עַל־אֲצָבַעְתֶּיךָ כְּתָבָם עַל־לִיּוֹחַ לִבְךָ:
 4 אֲמַר לַחֲכָמָה אֲחֹתִי אֵת וּמַדָּע לְבִינָה תִקְרָא:
 5 לְשֹׁמְרֶךָ מֵאִשָּׁה זָרָה מִנְּכֹרֶזֶה אֲמַרְיָהּ הַחֲלִיקָה:
 6 כִּי בַחֲלוֹן בֵּיתִי בָעֵד אֲשַׁנְכִּי נִשְׁקָפְתִּי:
 7 וְאֶרָא בַּפְתָּאִים אֲבִינָה בְּבָנִים נָעַר חֲסֵר־לֵב:
 8 עֶבֶר בְּשׁוֹק אֲצֹל פִּנָּה וְדֶרֶךְ בֵּיתָה יֵצֵעַד:
 9 בְּנִשְׁף־בְּעָרֵב יוֹם כְּאִישׁוֹן לַיְלָה וְאִפְלָה:
 10 וְהִנֵּה אִשָּׁה לִקְרֹאתוֹ שִׁית זֹזָה וּנְצָרֶת לֵב:
 11 הַמִּינָה הִיא וְסִרְרֶת בְּבֵיתָהּ לֹא־יִשְׁכְּנוּ רִגְלֶיהָ:
 12 פָּעַם בַּחוּץ פָּעַם בְּרַחֲבוֹת וְאֲצֹל כָּל־פִּנָּה תֵּאָרֵב:
 13 וְהִחֲזִיקָה בּוֹ וְנִשְׁקָה־לוֹ הַעֵזָה פָּנֶיהָ וּתֹאמַר לוֹ:
 14 וּבִתִּי שְׁלָמִים עָלַי הַיּוֹם שְׁלָמְתִּי נְדָרִי:
 15 עַל־כֵּן יֵצְאֹתִי לִקְרֹאתְךָ לְשֹׁחַר פְּנִיךָ וְאִמְצָאֲךָ:
 16 מִרְבִּידִים רַב־דָּתִי עֲרָשִׁי חֲטָבוֹת אֶטּוֹן מִצָּרִים:
 17 נִפְתִּי מִשְׁכְּבִי מִרְ אֶהְלִים וְקִנְמוֹן:
 18 לָכֶּה נִרְוֶה רַגְלִים עַד־הַבֶּקֶר נִתְעַלְסָה בְּאֶהָבִים:
 19 כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ הֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ מִרְחוֹק:
 20 צָרוּר־הַפֶּסֶף לָקַח בְּיָדוֹ לְיוֹם הַפֶּסֶא יָבֹא בֵיתוֹ:

- 21 הִטְתִּי בְרֵב לְקַחָהּ בְּחֶלֶק שְׁפָתֶיהָ תְּדַיְחֶנּוּ:
- 22 הוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ פֶּתָאם כְּשׁוֹר אֶל־טֶבַח יָבֹוא וְכַעֲכַס אֶל־מוֹסֵר אֲוִיל:
- 23 עַד יִפְלֹחַ חֵץ כִּבְדּוֹ כְּמִתֵּר צַפּוֹר אֶל־פֶּחַ וְלֹא־יָדַע כִּי־בִנְפֹשׁוֹ הוּא: פ
- 24 וְעַתָּה בָּנִים שִׁמְעוּ־לִי וְהִקְשִׁיבוּ לְאִמְרֵי־פִי:
- 25 אֶל־יֶשֶׁט אֶל־דֶּרֶכֶיהָ לִבָּךְ אֶל־תֵּתַע בְּנִתִּיבוֹתֶיהָ:
- 26 כִּי־רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וְעַצְמִים כָּל־הֶרְגִּיהָ:
- 27 דֶּרֶכֶי שָׂאוֹל בֵּיתָהּ יִרְדּוּת אֶל־חֲדָרֵי־מָוֶת: פ

8

- 1 הֲלֹא־חֲכָמָה תִּקְרָא וְתִבּוֹנָה תִּתֵּן קוֹלָהּ:
- 2 בְּרֹאשׁ־מְרוֹמִים עָלֵי־דֶרֶךְ בֵּית נְתִיבוֹת נֶאֱצָבָה:
- 3 לִיד־שְׁעָרִים לְפִי־קָרַת מְבֹוא פִתְחִים תִּרְנָה:
- 4 אֲלִיכֶם אִישִׁים אֶקְרָא וְקוֹלִי אֶל־בְּנֵי אָדָם:
- 5 הִבִּינוּ פִתְאִים עֲרָמָה וְכִסִּילִים הִבִּינוּ לֵב:
- 6 שִׁמְעוּ כִּי־נִגִּידִים אֲדַבֵּר וּמִפֶּתַח שְׁפָתִי מִיִּשְׁרָיִם:
- 7 כִּי־אָמַת יִהְיֶה חֶכְמִי וְתוֹעֵבַת שְׁפָתִי רָשָׁע:
- 8 בְּצֶדֶק כָּל־אִמְרֵי־פִי אֵין בָּהֶם נִפְתָּל וְעֵקֶשׁ:
- 9 כָּלֶם נִכְחִים לַמֶּבִּין וְיִשְׁרָיִם לְמַצְאֵי רַעַת:
- 10 קָחוּ־מוֹסָרִי וְאַל־כֶּסֶף יִדְעַת מַחְרוֹץ נִבְחָר:
- 11 כִּי־טוֹבָה חֲכָמָה מִפְּנִינִים וְכָל־חֶפְצִים לֹא יִשְׁוּוּ־בָהּ:
- 12 אֲנִי־חֲכָמָה שְׁכַנְתִּי עֲרָמָה וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמַצָּא:
- 13 יִרְאֵת יִהְיֶה שְׁנֹאת רָע גָּאָה וְגֹאֲלִין וְדֶרֶךְ רָע וְפִי תִּהְפְּכֹת שְׁנֹאתִי:

- 14 לִי-עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה:
 15 בִּי מַלְכִּים וּמַלְכוּ וְרוֹזְנִים יִחְקְקוּ צָדֵק:
 16 בִּי שָׁרִים יִשְׁרוּ וְנָדִיבִים כָּל-שִׁפְטֵי צָדֵק:
 17 אֲנִי אֶהְיֶה אֲהַב וּמִשְׁחָרִי יִמְצְאוּנִי:
 18 עֲשֶׂר-וְכָבוֹד אֶתִּי הוֹן עָתֵק וּצְדָקָה:
 19 טוֹב פְּרִי מִחֲרוֹץ וּמִפֶּה וְתַבּוּאָתִי מִכֶּסֶף גִּבְחָר:
 20 בְּאַרְח-צְדָקָה אֶהְלֵךְ בְּתוֹךְ נְתִיבוֹת מִשְׁפָּט:
 21 לְהִנָּחִיל אֶהְבִּי וַיֵּשׁ וְאַצְרֵתִיהֶם אֲמַלֵּא: פ
 22 יִהְיֶה קִנְיִי רֹאשִׁית דֶּרֶכּוֹ קָדָם מִפְּעֻלָּיו מֵאֵז:
 23 מֵעוֹלָם נִסְכָּתִי מֵרֹאשׁ מִקֶּדֶם-אֶרֶץ:
 24 בְּאֵין-תְּהַמּוֹת חוֹלָלְתִּי בְּאֵין מַעֲיָנוֹת נִכְבְּדִי-מִים:
 25 בְּטָרֶם הָרִים הִטְבַּעְוּ לִפְנֵי גִבְעוֹת חוֹלָלְתִּי:
 26 עַד-לֹא עָשָׂה אֶרֶץ וְחוֹצוֹת וְרֹאשׁ עֶפְרוֹת תִּבְלִ:
 27 בְּהִכְנִנוּ שָׁמַיִם שָׁם אֲנִי בְּחֻקּוֹ חֹזֵג עַל-פְּנֵי תְהוֹם:
 28 בְּאֲמַצּוֹ שְׁחָקִים מִמַּעַל בְּעֶזְזִי עֵינֹת תְהוֹם:
 29 בְּשׁוּמוֹ לַיִם וְחָקוֹ וַיִּמֵּם לֹא יַעֲבְרוּ-פִּיּוֹ בְּחֻקּוֹ מוֹסְדֵי
 אֶרֶץ:
 30 וְאַהֲרִיָּה אֶצְלוֹ אֱמֹן וְאַהֲרִיָּה שְׁעִשְׁעִים יוֹם וַיּוֹם מִשְׁחָקָת
 לִפְנֵיו בְּכָל-עֵת:
 31 מִשְׁחָקָת בְּתִבֵּל אֶרְצוֹ וְשַׁעֲשְׁעִי אֶת-בְּנֵי אָדָם: פ
 32 יַעֲתָה בָּנִים שָׁמְעוּ-לִי וְאַשְׁרֵי דֶרֶכִּי יִשְׁמְרוּ:
 33 שָׁמְעוּ מוֹסֵר וְחִכְמוֹ וְאַל-תִּפְרָעוּ:
 34 אֲשֶׁרִי אָדָם שָׁמַעַ לִי לִשְׁקֹר עַל-דִּלְתִּי יוֹם וַיּוֹם
 לְשֹׁמֵר מְזוֹנוֹת פִּתְחִי:

- 35 כִּי מִצָּאִי מִצָּאִי חַיִּים וַיִּפָּק רָצוֹן מִיְהוָה:
 36 וַחֲטָאִי חֲמֵס נִפְשׁוֹ כָּל־מִשְׁנָאִי אָהָבוֹ מוֹת: פ

9

- 1 חֲכָמוֹת בִּנְתָה בֵּיתָה חֲצִבָּה עֲמוּדֶיהָ שִׁבְעָה:
 2 טִבְחָה טִבְחָה מִסְכָּה יִיגָה אֶף עֲרֻכָּה שְׁלֹחָנָה:
 3 שְׁלָחָה נִעְרָתֶיהָ תִּקְרָא עַל־נָפִי מְרִמִּי קֶרֶת:
 4 מִי־פָתִי יִסֵּר תִּנָּה חֲסֵר־לֵב אֲמָרָה לוֹ:
 5 לָכוּ לַחֲמוּ בִלְחָמִי וְשִׁתּוּ בַּיַּיִן מִסְכָּתִי:
 6 עֲזְבוּ פִתָּאִים וַחֲיוּ וְאֲשִׁרוּ בְּדֶרֶךְ בִּינָה:
 7 יִסֵּר לִי לֶקַח לוֹ קָלוֹן וּמֹכִיחַ לְרָשָׁע מוֹמוֹ:
 8 אֶל־תִּזְכַּח לֵץ פֶּן־יִשְׁנֹאֵךְ הוֹכַח לְחָכְם וַיֵּאָהֱבֶךָ:
 9 תֵּן לְחָכְם וַיַּחֲכֶם־עוֹד הוֹדַע לְצַדִּיק וַיְנוֹסֶף לֶקַח: פ
 10 תַּחֲלִית חֲכָמָה יִרְאֶת יְהוָה וְדַעַת קִדְּשִׁים בִּינָה:
 11 כִּי־בִי יִרְבּוּ יַמֻּיךְ וַיּוֹסִיפוּ לָךְ שָׁנוֹת חַיִּים:
 12 אִם־חֲכָמָתְ חֲכָמָתְ לָךְ וְלִצְטָה לְבָדְךָ תִּשָּׂא:
 13 אִשֶּׁת פְּסִילוֹת הִמִּיָּה פִתְיוֹת וּבִל־יִדְּעָה מָה:
 14 וַיִּשָּׁבָה לִפְתָּח בֵּיתָה עַל־כֹּפֶא מְרִמִּי קֶרֶת:
 15 לִקְרָא לְעֹבְרֵי־דֶרֶךְ הִמְיִשְׁרוּם אֲרָחוֹתָם:
 16 מִי־פָתִי יִסֵּר תִּנָּה וַחֲסֵר־לֵב וַאֲמָרָה לוֹ:
 17 מִי־נְגֻבִים וּמִתְקִנוּ וְלֶחֶם סִתְּרִים יִנָּעַם:
 18 וְלֹא־יִדַּע כִּי־רָפְאִים שֵׁם בְּעַמְּקֵי שְׂאוֹל קִרְאֶיהָ: פ

10

- 1 מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה פ בֵּן חָכְם יִשְׁמַח־אָב וּבֵן כְּסִיל תוֹנֶת
 אָמוֹ:

- 2 לֹא־יִזְעִילוּ אוֹצְרוֹת רָשָׁע וְצַדִּיקָה תַצְלִיל מִמּוֹת:
- 3 לֹא־יִרְעִיב יְהוָה נֶפֶשׁ צַדִּיק וְתוֹת רָשָׁעִים יִהְיֶה:
- 4 רֹאשׁ עֲשָׂה כַף־רְמִיָּה וְיָד חֲרוּצִים תַעֲשִׂיר:
- 5 אֲנֹר בִקְיִין בֶּן מִשְׁכִּיל גִּדְּלָם בִּקְצִיר בֶּן מְבִישׁ:
- 6 בִּרְכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק וּפִי רָשָׁעִים יִכְסֶּה חֲמָס:
- 7 זָכַר צַדִּיק לְבִרְכָּה וְשֵׁם רָשָׁעִים יִרְקַב:
- 8 חֲכָם־לֵב יִקַּח מִצּוֹת וְאֹוִיל שְׁפָתַיִם יִלְבֹּט:
- 9 הוֹלֵךְ בָּתָם יִלְךְ בְּטַח וּמַעֲקֹשׁ דֶּרֶכְיוֹ יִנָּדֶע:
- 10 קָרַץ עֵין יִתֵּן עֲצָבָת וְאֹוִיל שְׁפָתַיִם יִלְבֹּט:
- 11 מְקוֹר חַיִּים פִּי צַדִּיק וּפִי רָשָׁעִים יִכְסֶּה חֲמָס:
- 12 שְׁנָאָה תַעֲזוֹרֵר מִדָּגִים וְעַל כָּל־פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֲהָבָה:
- 13 בְּשִׁפְתַי גִּבּוֹן תִּמְצָא חֲכָמָה וְשֹׁבֵט לִגּוֹ חֲסֵר־לֵב:
- 14 חֲכָמִים יִצְפְּנוּ־דָעַת וּפִי־אֹוִיל מִחֲתָה קִרְבָּה:
- 15 תוֹן עֲשִׂיר קִרְיַת עֲזֹ מִחֲתַת דָּלִים רִישָׁם:
- 16 פֶּעֱלַת צַדִּיק לְחַיִּים תְּבוֹאֵת רָשָׁע לְחַטָּאת:
- 17 אֶרֶח לְחַיִּים שׁוֹמֵר מוֹסֵר וְעוֹזֵב תוֹכַחַת מִתְּעָה:
- 18 מִכְסֶּה שְׁנָאָה שְׁפָתֵי־שָׁקֶר וּמוֹצֵא דָבָר הוּא כְּסִיל:
- 19 בְּרֵב דְּבָרִים לֹא יַחְדַּל־פֶּשַׁע וְחֹשֶׁךְ שְׁפָתָיו מִשְׁכִּיל:
- 20 כֶּסֶף גִּבְחָר לְשׁוֹן צַדִּיק לֵב רָשָׁעִים כְּמַעֵט:
- 21 שְׁפָתֵי צַדִּיק יִרְעוּ רַבִּים וְאֹוִילִים בַּחֲסֵר־לֵב יָמוּתוּ:
- 22 בִּרְכַּת יְהוָה הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא־יִוֹסֵף עֲצֵב עֲמָה:
- 23 כְּשִׁחּוֹק לְכִסִּיל עֲשׂוֹת זִמָּה וְחֲכָמָה לֵאִישׁ תְּבוּנָה:
- 24 מְגוֹרֵת רָשָׁע הִיא תְּבוֹאֵנוּ וְתֵאֵנוּת צַדִּיקִים יִתֵּן:
- 25 כַּעֲבוֹר סוּפָה וְאֵין רָשָׁע וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם:

- 26 כְּחֶמֶץ | לְשׁוֹנִים וְכַעֲשָׁן לְעֵינַיִם כֵּן הָעֵצֶל לְשִׁלְחָיו:
 27 יִרְאֵת יְהוָה תוֹסִיף יָמִים וּשְׁנוֹת רְשָׁעִים תִּקְצְרֶנָּה:
 28 תוֹחֲלֵת צְדִיקִים שְׁמִתָּהּ וְתִקְוַת רְשָׁעִים תֵּאבֵד:
 29 מַעֲזוֹז לְתֵם בְּרֹד יְהוָה וּמַחֲתָה לְפַעֲלֵי אָוֶן:
 30 צִדִּיק לְעוֹלָם בֹּל־יָמוֹט וְרְשָׁעִים לֹא יִשְׁכְּנוּ־אָרֶץ:
 31 כִּי־צִדִּיק יִנּוּב חֲכָמָה וּלְשׁוֹן תְּהַפְּכוֹת תִּכְרֹת:
 32 שִׁפְתֵי צִדִּיק יִדְעוּן רָצוֹן וּפִי רְשָׁעִים תִּהְפְּכוֹת:

11

- 1 מֵאֲזֵנֵי מֶרְמָה תוֹעֵבֶת יְהוָה וְאָבֶן שְׁלֵמָה רָצוֹנוֹ:
 2 בָּא־זֶדוֹן וַיִּבֹּא קָלֹון וְאֶת־צָנוּעִים חֲכָמָה:
 3 תִּמְתַּ יִּשְׂרָיִם תִּנָּחֵם וְסִלַּף בּוֹגְדִים וּשְׂדֵם:
 4 לֹא־יֹעִיל חֹן בְּיוֹם עֲבָרָה וְצִדְקָה תִּצְלִל מִמּוֹת:
 5 צִדְקַת תָּמִים תִּיָּשֶׁר דֶּרֶכּוֹ וּבְרָשָׁעֵתוֹ יִפֹּל רָשָׁע:
 6 צִדְקַת יִשְׂרָיִם תִּצְלִלֵם וּבִהְיוֹת בּוֹגְדִים יִלְכְּדוּ:
 7 בְּמוֹת אָדָם רָשָׁע תֵּאבֵד תִּקְוָה וְתוֹחֲלֵת אוֹנִים אָבְדָה:
 8 צִדִּיק מִצָּרָה נִחְלָץ וַיִּבֹּא רָשָׁע תַּחֲתָיו:
 9 בִּפְהֵ חֲנָף יִשְׁתַּת רַעְיוֹ וּבִדְעַת צִדִּיקִים יִחְלְצוּ:
 10 בְּטוֹב צִדִּיקִים תַּעֲלֶץ קַרְיָהּ וּבֵאֵבֶד רְשָׁעִים רָגָה:
 11 בְּבִרְכַּת יִשְׂרָיִם תָּרוּם קֶרֶת וּבְכַף רְשָׁעִים תִּהְרָס:
 12 בְּז־לְרַעְיוֹ חֶסֶד־לֵב וְאִישׁ תְּבוּנוֹת יִתְרִישׁ:
 13 הוֹלֵךְ רָכִיל מִנְּגִלַּת־סוֹד וְנֹאמֶן־לוֹת מְכַסֶּה דְּבָר:
 14 בְּאֵין תַּחֲבִלוֹת יִפֹּל־עִם וְתִשׁוּעָה בְּרַב יוֹעֵץ:
 15 רַע־יוֹעֵ כִּי־עֶרֶב זֶר וּשְׂנֵא תִקְעִים בּוֹטֵחַ:
 16 אֶשֶׁת־חָן תִּתְּמֹד כְּבוֹד וְעֹרִיצִים יִתְּמְכוּ־עָשָׂר:

- 17 גִּמְלָה נִפְשׁוֹ אִישׁ חֶסֶד וְעֵבֶר שְׂאֵרוֹ אֶכְזָרִי:
 18 רָשָׁע עֲשֵׂה פַעֲלֵת־שֹׁקֶר וְזָרַע צָדִיקָה שֹׁכֵר אֱמֶת:
 19 כֵּן־צָדִיקָה לַחַיִּים וּמִרְדֶּף רָעָה לְמוֹתוֹ:
 20 תוֹעֵבֶת יֵהוּה עֲקֹשִׁי־לֵב וְרִצּוֹנוֹ תַמְיִמִי דָרֶךְ:
 21 יָד לֵיד לֹא־יִנָּקֶה רָע וְזָרַע צַדִּיקִים נִמְלֵט:
 22 גִּזְם זָהָב בְּאֵף חֲזִיר אִשָּׁה יָפָה וְסִרְתַּ טָעַם:
 23 תַּאֲנוֹת צַדִּיקִים אֶד־טוֹב תִּקְנוֹת רָשָׁעִים עֲבָרָה:
 24 יֵשׁ מִפֹּזֵר וּנוֹסֵף עוֹד וְחוֹשֵׁף מִיֵּשֶׁר אֶד־לְמַחְסוֹר:
 25 נִפְשׁ־בִּרְכָה תִדְשֵׁן וּמִרְזָה נִם־הוּא יוֹרָא:
 26 מִנֶּגַע בָּר יִקְבְּהוּ לְאוֹם וּבִרְכָה לְרֹאשׁ מִשְׁבִּיר:
 27 שֹׁחַר טוֹב יִבְקֹשׁ רָצוֹן וְדָרַשׁ רָעָה תְבוֹאֶנּוּ:
 28 בּוֹטָח בַּעֲשָׂרוֹ הוּא יִפֹּל וְכַעֲלָה צַדִּיקִים וַיִּפְרָחוּ:
 29 עוֹכֵר בֵּיתוֹ יִנְחַל־רוּחַ וְעַבְדֹּ אֱוִיל לַחֲכָם־לֵב:
 30 פֶּרִי־צַדִּיק עֵץ חַיִּים וְלֶקַח נִפְשׁוֹת חָכָם:
 31 תֵּן צַדִּיק בְּאֶרֶץ יִשְׁלָם אֵף כִּי־רָשָׁע וְחוֹטֵא:

12

- 1 אֶתֵּב מוֹסֵר אֶתֵּב דָּעַת וְשִׁנָּא תוֹכַחַת בָּעַר:
 2 טוֹב יִפְיֹק רָצוֹן מִיִּהוּהָ וְאִישׁ מִזְמֹת יִרְשִׁיעַ:
 3 לֹא־יִכּוֹן אֲדָם בְּרָשָׁע וְשֹׁרֵשׁ צַדִּיקִים בַּל־יִמוּט:
 4 אִשֶּׁת־חַיִל עֲטִירַת בַּעֲלָהּ וּכְרָקֵב בַּעֲצֻמוֹתָיו מִבִּישָׁה:
 5 מִחֲשָׁבוֹת צַדִּיקִים מִשְׁפָּט תַּחֲבִלוֹת רָשָׁעִים מִרְמָה:
 6 דִּבְרֵי רָשָׁעִים אֲרֹב־דָּם וּפִי יִשְׁרִים יִצְיִלָם:
 7 הַפּוֹדֵר רָשָׁעִים וְאִינָם וּבֵית צַדִּיקִים יַעֲמֹד:
 8 לִפְי־שִׁכְלוֹ יִחַל־ל־אִישׁ וְנַעֲוֶה־לֵב יִהְיֶה לְבוֹז:

- 9 טוֹב גָּקְלָהּ וְעָבַד לֹא מִמֶּתְכַבֵּד וַחֲסֹר־לֶחֶם:
 10 יוֹדַע צְדִיק נִפְשׁ בְּהִמָּתּוֹ וְרֹחֲמֵי רָשָׁעִים אֲכֹזְרִי:
 11 עָבַד אֲדָמָתוֹ יִשְׁבַּע לֶחֶם וּמְרִדָּהּ רִיקִים חֲסֹר־לֵב:
 12 חָמַד רָשָׁע מִצּוֹד רָעִים וְשָׂרֵשׁ צְדִיקִים יִתֵּן:
 13 בְּפִשֶׁע שְׁפָתַיִם מוֹקֵשׁ רָע וַיֵּצֵא מִצָּרָה צְדִיק:
 14 מִפְּרִי פִי־אִישׁ יִשְׁבַּע טוֹב וּגְמוּל יְדִי־אָדָם יֵשׁוּב לֹא:
 15 דֶּרֶךְ אוֹיֵל יֵשֶׁר בְּעֵינָיו וְשֹׁמֵעַ לַעֲצָה חָכָם:
 16 אוֹיֵל בַּיּוֹם יוֹדַע כַּעֲסוֹ וְכֹסֶה קִלְוִן עָרוּם:
 17 יִפְיַח אֲמוּנָה יָגִיד צָדִק וְעַד שְׁקָרִים מְרָמָה:
 18 יֵשׁ בּוֹטָה כַּמְדַּקְרוֹת חָרֵב וּלְשׁוֹן חֲכָמִים מְרַפָּא:
 19 שְׁפַת־אֲמָת תִּכּוֹן לַעֲד וְעַד־אֶרְנִיעָה לְשׁוֹן שְׁקָר:
 20 מְרָמָה בְּלִב־חֲרָשֵׁי רָע וְלִיעָצִי שָׁלוֹם שִׁמְחָה:
 21 לֹא־יֵאָנֶה לְצַדִּיק כָּל־אָנוּן וְרָשָׁעִים מְלֹאוּ רָע:
 22 תוֹעֲבַת יְהוָה שְׁפַת־שְׁקָר וְעֹשֵׂי אֲמוּנָה רְצוּנוֹ:
 23 אָדָם עָרוּם כֹּסֶה דַּעַת וְלֵב כְּסִילִים יִקְרָא אֲנִלָּת:
 24 יִד־חֲרוּצִים תִּמְשָׁל וְרַמְיָה תִּהְיֶה לְמָס:
 25 דֹּאגָה בְּלִב־אִישׁ יִשְׁחָנָה וְדָבָר טוֹב יִשְׁמַחָנָה:
 26 יִתֵּר מִרְעָהוּ צְדִיק וְדֶרֶךְ רָשָׁעִים תִּתְעַם:
 27 לֹא־יִחַרֶּךְ רַמְיָה צִידוֹ וְהוֹן־אָדָם יִקֵּר חֲרוּץ:
 28 בְּאַרְח־צָדִקָה חַיִּים וְדֶרֶךְ נְתִיבָה אֵל־מָוֶת:

13

- 1 בֶּן חָכָם מוֹסֵר אֵב וְלֹץ לֹא־שֹׁמֵעַ גִּעְרָה:
 2 מִפְּרִי פִי־אִישׁ יֵאָכֵל טוֹב וּנְפֶשׁ בִּגְדִים חָמָס:
 3 נִצָּר פִּיּו שֹׁמֵר נִפְשׁוֹ פֶּשַׁק שְׁפָתָיו מִחֲתָה־לֹא:

- 4 מתאנה ואין נפשו עצל ונפש חרצים תדשן:
 5 דבר-שקר ישנא צדיק ורשע יבאיש ויחפיר:
 6 צדקה תצר תם-דרך ורשעה תסלף חטאת:
 7 יש מתעשר ואין כל מתרושש והון רב:
 8 כפר נפש-איש עשירו ורש לא-שמע גערה:
 9 אור-צדיקים ישמח וגר רשעים ידעך:
 10 רק בידון יתן מצה ואת-נועצים חכמה:
 11 הון מתבל ימעט וקבץ על-יד ירבה:
 12 תוחלת ממשכה מחלה-לב ועץ חיים תאנה באה:
 13 בן לדבר יתבל לו וירא מצוה הוא ישלם:
 14 תורת חכם מקור חיים לסור ממקשי מות:
 15 שכל-טוב יתן-תן ודרך בננים איתן:
 16 כל-ערום יעשה בדעת וכסיל יפרש אולת:
 17 מלאך רשע יפל ברע וציר אמונים מרפא:
 18 ריש וקלון פורע מוסר ושומר תוכחת יכבד:
 19 תאנה גהיה תערב לנפש ותועבת כסילים סור מרע:
 20 הלוך את-חכמים וחכם ורעה כסילים ירוע:
 21 חטאים תרהף רעה ואת-צדיקים ישלם-טוב:
 22 טוב ינחיל בני-בנים וצפון לצדיק תיל חוטא:
 23 רב-אכל גיר ראשים ויש נספה בלא משפט:
 24 חושך שבטו שונא בנו ואהבו שחרו מוסר:
 25 צדיק אכל לשבע נפשו וקטן רשעים תחסר: פ

14

1 חכמות נשים בנתה ביתה ואולת ביהיה תהרסנו:

- 2 הוֹלֵךְ בְּיִשְׁרוֹ יִהְיֶה יְהוָה וְנִלְוִי דַרְכָּיו בּוֹזֵהוּ:
- 3 בְּפִי־אֵוִיל חֹטֵר נְאוּהַ וּשְׁפָתַי חֲכָמִים תִּשְׁמְוּרָם:
- 4 בְּאֵין אֲלָפִים אֲבוֹס בָּר וְרַב־תְּבוּאוֹת בְּכַח שׁוֹר:
- 5 עַד אֲמוֹנִים לֹא יִכָּזֵב וַיִּפְיחַ כְּזָבִים עַד שֶׁקֶר:
- 6 בֶּקֶשׁ־לֵץ חֲכָמָה וְאֵין וְדַעַת לְנִבּוֹן נִקָּל:
- 7 לֵךְ מִנֶּגֶד לְאִישׁ כְּסִיל וּבִלְיָדַעַת שְׁפָתַי־דַּעַת:
- 8 חֲכָמַת עָרוֹם הָבִין דַּרְכּוֹ וְאוֹלֵת כְּסִילִים מִרְמָה:
- 9 אוֹלִים יִלְיִץ אֲשֶׁם וּבִין יִשְׁרִים רָצוֹן:
- 10 לֵב יוֹדֵעַ מִדַּת נַפְשׁוֹ וּכְשִׁמְחָתוֹ לֹא־יִתְעַרֵּב זָר:
- 11 בֵּית רָשָׁעִים יִשְׁמַד וְאֶהֱל יִשְׁרִים יִפְרִיחַ:
- 12 יֵשׁ דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי־אִישׁ וְאַחֲרִיתָהּ דֶּרֶכ־מָוֶת:
- 13 גַּם־בִּשְׁחוֹק יִכָּאֵב־לֵב וְאַחֲרִיתָהּ שִׁמְמָה תוֹנָה:
- 14 מִדַּרְכָּיו יִשְׁבַּע סוֹג לֵב וּמַעֲלִיו אִישׁ טוֹב:
- 15 פָּתִי וְאִמִּין לְכָל־דִּבָּר וְעָרוֹם יִבִּין לְאִשְׁרוֹ:
- 16 חָכֶם יֵרָא וְסָר מִרָע וּכְסִיל מִתְעַבֵּר וּבוֹטָח:
- 17 קִצֵּר־אֲפִים יַעֲשֶׂה אֹלֵת וְאִישׁ מְזֻמּוֹת יִשְׁנָא:
- 18 נִחְלֹו פְתָאִים אֹלֵת וְעָרוֹמִים יִכְתְּרוּ דַּעַת:
- 19 שִׁחֲו רָעִים לִפְנֵי טוֹבִים וְרָשָׁעִים עַל־שַׁעֲרֵי צַדִּיק:
- 20 גַּם־לָרַעְהוּ יִשְׁנָא רָשׁ וְאַהֲבֵי עֲשִׂיר רַבִּים:
- 21 בְּזֹלָרַעְהוּ חוֹטָא וּמְחֹנֵן עֲנִים אֲשֶׁר־יִ:
- 22 הֲלֹא־יִתְעוּ תְרָשֵׁי רָע וְחֹסֵד וְאֶמֶת תְּרָשֵׁי טוֹב:
- 23 בְּכָל־עֶצֶב יִהְיֶה מוֹתֵר וְדִבַּר־שְׁפָתַים אֶד־לְמַחְסוֹר:
- 24 עֲטֹרַת חֲכָמִים עֲשֶׂרָם אֹלֵת כְּסִילִים אֹלֵת:
- 25 מִצִּיל נַפְשׁוֹת עַד אֶמֶת וַיִּפַּח כְּזָבִים מִרְמָה:

- 26 בִּירְאֵת יְהוָה מִבְּטַח-עַז וְלִבָּנָיו יִהְיֶה מַחְסֶה:
 27 יִרְאֵת יְהוָה מְקוֹר חַיִּים לְסוֹר מִמָּקְשֵׁי מוֹת:
 28 בָּרַב-עַם הִדְרַת-מֶלֶךְ וּבֶאֱפֶס לֹאִם מִחַתַּת רִזּוֹן:
 29 אֶרֶץ אֲפִים רַב-תְּבוּנָה וּקְצֹר-רוּחַ מֵרִים אֹולֶת:
 30 חַיִּי בְשָׂרִים לֵב מִרְפָּא וְרָקִב עֲצָמוֹת קִנְאָה:
 31 עֲשֶׂק-דָּל חֲרָף עֲשָׂהוּ וּמִכְבָּדוֹ חֲנֵן אֲבִיוֹן:
 32 בִּרְעֻתוֹ יִדְחָה רָשָׁע וְחֶסֶה בְּמוֹתוֹ צָדִיק:
 33 בְּלֵב נָבוֹן תְּנוּחַ חֲכָמָה וּבִקְרֹב כְּסִילִים תִּוָּדַע:
 34 צָדִיקָה תְּרוֹמֶם-גּוֹי וְחֹסֵד לְאֻמִּים חֲטָאת:
 35 רִצּוֹן-מֶלֶךְ לַעֲבֹד מִשְׁפִּיל וְעִבְרָתוֹ תִּהְיֶה מִבִּישׁ:

15

- 1 מִעֲנֶה-רֹדֶף יֹשִׁיב חֲמָה וּדְבַר-עֶצֶב יַעֲלֶה-אָף:
 2 לְשׁוֹן חֲכָמִים תִּיטִיב דָּעַת וּפִי כְּסִילִים יִבִּיעַ אֹולֶת:
 3 בְּכָל-מָקוֹם עֵינֵי יְהוָה צְפוֹת רָעִים וּטוֹבִים:
 4 מִרְפָּא לְשׁוֹן עֵץ חַיִּים וְסִלְף בָּהּ שֹׁכֵר בְּרוּחַ:
 5 אֹוִיל יִנָּאץ מוֹסֵר אֲבִיו וְשֹׁמֵר תּוֹכַחַת יַעֲרֹם:
 6 בֵּית צָדִיק חֶסֶן רַב וּבִתְבוּאָת רָשָׁע נַעֲכָרֶת:
 7 שִׁפְתֵי חֲכָמִים יִזְרוּ דָּעַת וְלֵב כְּסִילִים לֹא-יִכֹּן:
 8 זֶבֶח רָשָׁעִים תוֹעֵבֶת יְהוָה וּתְפִלַּת יֹשְׁרִים רְצוֹנוֹ:
 9 תוֹעֵבֶת יְהוָה דֶּרֶךְ רָשָׁע וּמִרְדֶּף צָדִיקָה יֶאֱהָב:
 10 מוֹסֵר רָע לַעֲזֹב אֶרֶח שׁוֹנֵא תּוֹכַחַת יָמוֹת:
 11 שְׂאוּל וְאִבְדוֹן נִגְדַּד יְהוָה אָף כִּי-לִבּוֹת בְּנֵי-אָדָם:
 12 לֹא יֶאֱהָב-לֵץ הוֹכֵחַ לוֹ אֶל-חֲכָמִים לֹא יִלְדֶּה:
 13 לֵב שֹׁמֵחַ יִיטֵב פָּנִים וּבֶעֱצָבֶת-לֵב רֵיחַ נִכְאָה:

- 14 לֵב נָבוֹן וּבִקְשׁ־דָּעַת וּפָנִי כְסִילִים יִרְעֶה אוֹלֹת׃
 15 כָּל־יָמָיו עֲנִי רָעִים וְטוֹב־לֵב מִשְׁתָּה תָמִיד׃
 16 טוֹב־מַעַט בִּירְאָת יְהוָה מֵאוֹצָר רָב וּמִהוֹמָה בּוֹ׃
 17 טוֹב אֶרְחַת יֶרֶק וְאַהֲבָה־שֵׁם מִשׁוֹר אֲבוֹס וּשְׁנֹאֶה־בוֹ׃
 18 אִישׁ חֲמָה יִגְרֶה מָדוֹן וְאֶרֶךְ אֲפִים יִשְׁקִיט רִיב׃
 19 הָרֹדֶף עֲצָל כְּמִשְׁכַּת חֶדֶק וְאַרְח יִשְׁרִים סִלְלָה׃
 20 בֶּן חֶכֶם יִשְׁמַח־אֵב וּכְסִיל אָדָם בּוֹזֶה אִמּוֹ׃
 21 אוֹלֹת שְׂמִתָּה לַחֲסֹר־לֵב וְאִישׁ תְּבוּנָה יִיֹשֶׁר־לֶכֶת׃
 22 הַפֶּה מִחֻשְׁבוֹת בָּאֵין סוֹד וּבֶרֶב יוֹעֲצִים תִּקְוָם׃
 23 שְׂמִתָּה לְאִישׁ בְּמַעֲנֶה־פִּיו וּדְבַר בְּעִתּוֹ מִה־טוֹב׃
 24 אֶרֶח חַיִּים לְמַעַלָּה לְמִשְׁכִּיל לְמַעַן סוֹר מִשְׁאוֹל מָוֶה׃
 25 בֵּית גִּזְאִים יִסַּח וְיִהְיֶה לְיֵצֵב גְּבִיל אֶלְמָנָה׃
 26 תּוֹעֲבַת יְהוָה מִחֻשְׁבוֹת רָע וְטֹהָרִים אִמְרֵי־נָעָם׃
 27 עֹכֶר בֵּיתוֹ בּוֹצֵעַ בֹּצֵעַ וְשׁוֹנֵא מִתְּנַת יְחִיה׃
 28 לֵב צַדִּיק יִהְיֶה לַעֲגוֹת וּפִי רְשָׁעִים יִבִּיעַ רָעוֹת׃
 29 רָחוֹק יִהְיֶה מִרְשָׁעִים וּתְפִלַּת צַדִּיקִים יִשְׁמַע׃
 30 מֵאוֹר־עֵינַיִם יִשְׁמַח־לֵב שְׂמוּעָה טוֹבָה תִּדְשֹׁן־עַצָּם׃
 31 אֵזֶן שְׂמַעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בִּקְרֹב חֲכָמִים תִּלְוִין׃
 32 פּוֹרֵעַ מוֹסֵר מוֹאֵס נִפְשׁוֹ וְשׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת קוֹנֶה לֵב׃
 33 יִרְאֵת יְהוָה מוֹסֵר חֲכָמָה וְלִפְנֵי כְבוֹד עֲנֹה׃

16

- 1 לְאָדָם מַעֲרֹכ־לֵב וּמִיִּהְיֶה מַעֲנָה לְשׁוֹן׃
 2 כָּל־דְּרָכֵי־אִישׁ זָךְ בְּעֵינָיו וְתִכֵּן רוּחוֹת יְהוָה׃
 3 גָּל אֶל־יְהוָה מַעֲשֵׂיךָ וַיִּפְנוּ מִחֻשְׁבְּתֶיךָ׃

- 4 כָּל־פֶּעַל יְהוָה לְמַעַנְהוּ וְגַם־רָשָׁע לְיוֹם רָעָה:
 5 תוֹעֵבֶת יְהוָה כָּל־גִּבְהַ־לֵּב יָד לִידֹא לֹא יִנְקָה:
 6 בַּחֲסֹד וְאַמֶּת יִכַּפֵּר עֲוֹן וּבִירְאָת יְהוָה סוּר מִרָע:
 7 בִּרְצוֹת יְהוָה דִּרְכֵי־אִישׁ גַּם־אוֹיְבָיו יִשְׁלָם אֹתוֹ:
 8 טוֹב־מַעַט בְּצַדִּיקָה מֵרַב תְּבוֹאוֹת בְּלֹא מִשְׁפָּט:
 9 לֵב אָדָם יַחֲשֹׁב דֶּרֶךְ וַיְהוָה יָכִין צִעְדּוֹ:
 10 יָקָסָם ׀ עַל־שִׁפְתֵי־מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט לֹא יִמַּעַל־פִּיו:
 11 פֶּלֶס ׀ וּמֵאֲזֵנֵי מִשְׁפָּט לִיהוָה מַעֲשָׂהוּ כָל־אֲבִנֵי־כִיס:
 12 תוֹעֵבֶת מַלְכִים עֲשׂוֹת רָשָׁע כִּי בְצַדִּיקָה יָכֹן כֶּסֶּא:
 13 רָצוֹן מַלְכִים שִׁפְתֵי־צַדִּיק וְדִבַּר יִשְׁרִים יֶאֱהָב:
 14 חֲמַת־מֶלֶךְ מִלֹּאכֵי־מוֹת וְאִישׁ חָכָם יִכַּפְּרָנָה:
 15 בְּאוֹר־פָּנֵי־מֶלֶךְ חַיִּים וּרְצוֹנוֹ כְּעֵב מִלְקוֹשׁ:
 16 קִנְיַת־חֲכָמָה מִה־טוֹב מִחֲרוּץ וּקְנוֹת בִּינָה נִבְחָר מִכֶּסֶּף:
 17 מִסֵּלֶת יִשְׂרָאֵל סוּר מִרָע שִׁמֹּר נַפְשׁוֹ נֹצֵר דֶּרֶכּוֹ:
 18 לִפְנֵי־שֹׁכֵר נָאֹן וּלִפְנֵי כְשָׁלוֹן גִּבְהַ רוּחַ:
 19 טוֹב שְׁפַל־רוּחַ אֶת־עֲנִיִּים מִחֶלֶק שָׁלָל אֶת־גֵּאִים:
 20 מִשְׁכִּיל עַל־דִּבַּר וּמִצָּא־טוֹב וּבִוְטָח בִּיהוָה אֲשֶׁרְיוֹ:
 21 לַחֲכָם־לֵב יִקְרָא נִבּוֹן וּמִתֵּק שִׁפְתָּיו יִסִּיף לִקְחַ:
 22 מִקּוֹר חַיִּים שִׁכָּל בְּעֵלְיוֹ וּמוֹסֵר אֲוֵלִים אֲוֵלֶת:
 23 לֵב חָכָם יִשְׁכִּיל פִּיהוּ וְעַל־שִׁפְתָּיו יִסִּיף לִקְחַ:
 24 צוּר־יָדֶבֶשׁ אִמְרֵי־נֶעַם מְתוֹק לַנֶּפֶשׁ וּמִרְפָּא לְעַצְמוֹ:
 25 יֵשׁ דֶּרֶךְ יִשָּׁר לִפְנֵי־אִישׁ וְאַחֲרֵיתָהּ דֶּרֶכ־מוֹת:
 26 נֶפֶשׁ עֲמִל עֲמִלָּה לֹא כִי־אָכַף עָלָיו פִּיהוּ:

- 27 אִישׁ בְּלִיעַל כָּרָה רָעָה וְעַל־שִׁפְתָיו כָּאֵשׁ צָרָבֶת:
 28 אִישׁ תְּהַפְּכוֹת יִשְׁלַח מְדוֹן וְנִרְנָן מִפָּרִיד אֱלֹהִי:
 29 אִישׁ חָמָס יַפְתֵּהוּ רַעְהוּ וְהוֹלִיכוֹ בְּדֶרֶךְ לֹא־טוֹב:
 30 עֵצָה עֵינָיו לַחֲשֹׁב תְּהַפְּכוֹת קֶרֶן שִׁפְתָיו כֹּלָה רָעָה:
 31 עֲטֹרֶת תְּפָאֶרֶת שִׁיבָה בְּדֶרֶךְ צְדָקָה תִּמְצָא:
 32 טוֹב אֶרֶךְ אַפִּים מִגִּבּוֹר וּמִשָּׁל בְּרוּחוֹ מִלֵּכָד עִיר:
 33 בַּחִיק יוֹטֵל אֶת־הַגּוֹרֵל וּמִיָּהוּזָה כָּל־מִשְׁפָּטוֹ:

17

- 1 טוֹב פֶּת חֲרָבָה וְשִׁלּוּה־בָּה מִבֵּית מָלֵא זְבַח־רִיב:
 2 עֲבֹד־מִשְׁפִּיל יִמְשַׁל בִּבְנֵי מִבִּישׁ וּבִתְרוֹךְ אֲחִים יַחֲלֹק
 נִחְלָה:
 3 מִצָּרָף לְכֶסֶף וְכוֹר לְזָהָב וּבַחֲן לִבּוֹת יִהְיֶה:
 4 מִרַע מִקְשִׁיב עַל־שִׁפְת־אָוֶן שֶׁקֶר מִזִּין עַל־לִשׁוֹן הָזֹת:
 5 לַעֲגֹן לָרֶשׁ חֲרָף עֲשֶׂהוּ שִׁמְחָ לֵאדִיר לֹא יִנְקָה:
 6 עֲטֹרֶת זִקְנִים בְּנֵי בָנִים וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם:
 7 לֹא־נֶאֱמָרָה לְנֹכַח שִׁפְת־יֵתֶר אֵף כִּי־לִנְדִיב שִׁפְת־שֶׁקֶר:
 8 אֲבֹן־חֵן הַשְׁחֹד בְּעֵינָי בְּעֵלָיו אֶל־כָּל־אֲשֶׁר יַפְנֶה
 יִשְׁקִיל:
 9 מִכֶּסֶד־פֶּשַׁע מִבִּקְשׁ אֲהַבָּה וְשִׁנָּה בְּדָבָר מִפָּרִיד אֱלֹהִי:
 10 תַּחַת גַּעְרָה בְּמִבִּין מִחֲכּוֹת כָּסִיל מֵאָה:
 11 אֶד־מְרִי יִבְקֹשׁ־רָע וּמִלֵּאָד אֲכַזְרִי יִשְׁלַח־בוֹ:
 12 פָּזוּשׁ נָיִב שְׂכוֹל בָּאִישׁ וְאֶל־כָּסִיל בְּאוֹלָתוֹ:
 13 מִשִּׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה לֹא־תִמִּישׁ רָעָה מִבֵּיתוֹ:
 14 פּוֹטֵר זִמִּים רֵאשִׁית מְדוֹן וּלְפָנָי הַתְּנַלְעֶה הָרִיב נָטוּשׁ:

- 15 מַצְדִּיק רָשָׁע וּמְרַשֵּׁעַ צַדִּיק תּוֹעֵבֶת יִהְיֶה גַם־שְׁנֵיהֶם:
 16 לָמָּה־יָנָה מִחִיר בֵּיד־כָּסִיל לִקְנוֹת חֲכָמָה וּלְב־אֵין:
 17 בְּכָל־עֵת אֲהַב הָרָע וְאֵח לְצַרָּה יוֹלֵד:
 18 אָדָם חֹסֵד־לֵב תּוֹקֵעַ כַּף עֹרֵב עֲרֹפָה לִפְנֵי רַעְהוּ:
 19 אֲהַב פֶּשַׁע אֲהַב מַצָּה מִגְבִּיָּה פִתְחוּ מִבְּקֵשׁ־שָׁכָר:
 20 עֲקֹשׁ־לֵב לֹא יִמָּצֵא טוֹב וְנִהְפֹּךְ בְּלִשְׁוֹנוֹ יָפוּל בְּרַעְהוּ:
 21 יֹלֵד כָּסִיל לְתוֹנָה לוֹ וְלֹא־יִשְׁמַח אָבִי נָבֹל:
 22 לֵב שֹׁמֵחַ יֵיטֵב גִּתָּה וְרוּחַ נִכְאָה תִיבֹשׁ־גֵרָם:
 23 שָׁחַד מִחִיק רָשָׁע יִקַּח לְהַטּוֹת אֲרָחוֹת מִשְׁפָּט:
 24 אֶת־פִּנֵּי מִבֵּין חֲכָמָה וְעֵינֵי כָסִיל בִּקְצֵה־אָרֶץ:
 25 כַּעַס לְאָבִיו בֶּן כָּסִיל וּמָמָר לְיוֹלֵדָתוֹ:
 26 גַּם עֲנוּשׁ לְצַדִּיק לֹא־טוֹב לְהַכּוֹת נְדִיבִים עַל־יָשָׁר:
 27 חוֹשֵׁד אֲמָרָיו יוֹדֵעַ דָּעַת וּקֹר־רוּחַ אִישׁ תְּבוּנָה:
 28 גַּם אֲנִיל מִחֲרִישׁ חֲכָם יִחָשֵׁב אִטֵּם שְׂפָתָיו נָבוֹן:

18

- 1 לְתֹאזָה יִבְקֹשׁ נִפְרָד בְּכָל־תּוֹשִׁיָּה יִתְנַלֵּעַ:
 2 לֹא־יִחַפֵּץ כָּסִיל בְּתִבּוּנָה כִּי אִם־בְּהִתְנַלּוֹת לְבוֹ:
 3 בָּבוֹא־רָשָׁע בָּא גַם־בָּזוּ וְעַם־קָלִוִּן חֲרָפָה:
 4 מִיָּם עֹמְקִים דִּבְרֵי פִי־אִישׁ נָחַל נִבֵּעַ מְקוֹר חֲכָמָה:
 5 שְׂאֵת פִּנֵּי־רָשָׁע לֹא־טוֹב לְהַטּוֹת צַדִּיק בְּמִשְׁפָּט:
 6 שְׂפָתֵי כָסִיל יִבְאוּ בָרִיב וּפִיו לְמַהֲלָמוֹת יִקְרָא:
 7 פִי־כָסִיל מִחֲתָה־לוֹ וּשְׂפָתָיו מוֹקֵשׁ נַפְשׁוֹ:
 8 דִּבְרֵי גֵרָוֶן כְּמַתְּלֵה־מִים וְהֵם יִרְדּוּ חֲדָרֵי־בֶטֶן:

- 9 גם מתרפה במלאכתו אִחַּהּ לֹבֵעַל מִשְׁחִית:
 10 מְגִד־לֵעַז שֵׁם יְהוָה בּוֹ-יְרוּץ צַדִּיק וְנִשְׁגָּב:
 11 הוֹן עֲשִׂיר קָרִית עֲזוֹ וּכְחוּמָּה נִשְׁנָבָה בְּמִשְׁכִּיתוֹ:
 12 לִפְנֵי-שֹׁכֵר יִגְבָּה לִב-אִישׁ וּלְפָנָי כְּבוֹד עֲנוּה:
 13 מְשִׁיב דָּבָר בְּטִרְם יִשְׁמַע אֲוִלַת הִיא-לּוֹ וּכְלָמָה:
 14 רוּחַ-אִישׁ יְכַלְכֵּל מַחֲלָהוּ וְרוּחַ נִכְאָה מִי יִשְׁאַנָּה:
 15 לֵב גִּבּוֹן יִקְנֶה-דָּעַת וְאֵזוֹן חֲכָמִים תִּבְקֶשׁ-דָּעַת:
 16 מִתֵּן אָדָם יִרְחִיב לּוֹ וּלְפָנָי גְּדִלִים יִנְחֲנוּ:
 17 צַדִּיק הִרְאִשׁוֹן בְּרִיבּוֹ יִבְא־רָעָהוּ וַחֲקָרוֹ:
 18 מְדִינִים יִשְׁבִּית תְּנוּגָל וּבֵין עֲצוּמִים יִפְרִיד:
 19 אִחַּח נִפְשָׁע מִקָּרִית-לֵעַז וּמִדּוֹנִים כְּבָרִית אֲרָמוֹן:
 20 מִפְּרִי פִי-אִישׁ תִּשְׁפָּע בְּטִגּוֹ תִּבּוֹאֵת שִׁפְתָּיו יִשְׁפָּע:
 21 מָוֶת וַחֲיִים בְּיַד-לָשׁוֹן וְאִהְיֶיהָ יֹאכַל פְּרִיָּה:
 22 מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב וַיִּפָּק רָצוֹן מִיְּהוָה:
 23 תַּחֲנוּגִים יִדְבֹּר-רֶשׁ וְעֲשִׂיר יַעֲנֶה עֲזוֹת:
 24 אִישׁ רָעִים לְהִתְרַעֵעַ וַיִּשׁ אֹהֵב דָּבָק מֵאֵח:

19

- 1 טוֹב-רֶשׁ הוֹלֵךְ בְּתִמּוֹ מֵעַקֵּשׁ שִׁפְתָּיו וְהוּא כָסִיל:
 2 גַּם בְּלֹא-תַעֲת נִפְשׁ לֹא-טוֹב וְאֵץ בְּרִגְלִים חוּטָא:
 3 אֲוִלַת אָדָם תִּסְלַף דֶּרֶכוֹ וְעַל-יְהוָה יִזְעַף לְבוֹ:
 4 הוֹן יִסִּיף רָעִים רַבִּים וְדָל מִרְעָהוּ יִפְרֹד:
 5 עַד שֹׁקְרִים לֹא יִנְקָה וַיִּפְיחַ כְּזָבִים לֹא יִמְלֹט:
 6 רַבִּים יַחֲלוּ פָנֶי-נָדִיב וְכָל-הָרָע לְאִישׁ מִתֵּן:

7 כָּל־אֲחִי־רֵשׁ׃ שִׁנְאָהוּ אֶף־כִּי מִרְעֵהוּ רָחֵקוּ מִמֶּנּוּ מִרְדֵּף
אֲמָרִים לֹא־הֶמָּה:

8 קָנָה־לֵב אֶתֵּב נַפְשׁוֹ שֹׁמֵר תְּבוּנָה לְמִצַּא־טוֹב:

9 עַד שִׁקְרִים לֹא יִנְקָה וַיִּפִּיחַ כְּזָבִים יֹאבֵד׃ פ

10 לֹא־נֹאנָה לְכִסִּיל תַּעֲנוּג אֶף־כִּי־לַעֲבֹד׃ מִשָּׁל בְּשָׂרִים:

11 שָׁכַל אָדָם הָאֲרִיז אָפוֹ וְתַפְאֲרָתוֹ עָבַר עַל־פֶּשַׁע:

12 נָהָם בְּכַפִּיר זַעַף מִלֶּךְ וּכְטַל עַל־עֵשֶׂב רְצוּנוֹ:

13 הֵנֹת לְאֲבִיו בֶּן כָּסִיל וְדִלָּף טָרֹד מִדִּינֵי אִשָּׁה:

14 בֵּית וְהוֹן נִחֲלַת אֲבוֹת וּמִי־הִנֹּחַ אִשָּׁה מִשְׁכָּלֶת:

15 עֲצָלָה תַּפִּיל תַּרְדֵּמָה וּנְפֹשׁ רַמְיָה תִּרְעַב:

16 שֹׁמֵר מִצְוָה שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ בַּזֹּזָה דִּרְכָּיו יוֹמֵת:

17 מִלִּנְה יִהְיֶה חֲנוּן דָּל וּנְמָלוֹ יִשְׁלֹם־לוֹ:

18 יִסֹּר בְּנֶדֶךְ כִּי־יֵשׁ תִּקְנָה וְאֶל־הַמִּיתוֹ אֶל־תִּשָּׂא נַפְשׁוֹ:

19 גִּר־לִחֲמָה נִשָּׂא עֲנֹשׁ כִּי אִם־תִּצְלִי וְעוֹד תוֹסֵף:

20 שָׁמַע עֲצָה וּקִבֵּל מוֹסֵר לְמַעַן תִּחַפֶּם בְּאַחֲרִיתָהּ:

21 רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בִּלְב־אִישׁ וַעֲצַת יְהוָה הִיא תִקּוּם:

22 תִּתְּנוּת אָדָם חֲסִדּוֹ וטוֹב־רֵשׁ מֵאִישׁ כְּזָב:

23 יִרְאֵת יְהוָה לַחַיִּים וְשָׁבַע יֶלֶין בִּלְיִפְקֹד רָע:

24 טָמֵן עֲצָל יָדוֹ בַּצִּלְחַת גַּם־אֶל־פִּיהוּ לֹא יִשִּׁיבָנָה:

25 לֶץ תִּפְּחֶה וּפְתִי יַעֲרֵם וְהוֹכִיחַ לְנִבּוֹן יָבִין דָּעַת:

26 מִשְׁדָּד־אֵב יִבְרִיחַ אִם־בֶּן מִבִּישׁ וּמַחְפִּיר:

27 חֲדַל־בְּנֵי לְשֹׁמֵעַ מוֹסֵר לַשִּׁנּוֹת מֵאֲמָרֵי־דָעַת:

28 עַד בְּלִיעַל יִלְיָץ מִשְׁפָּט וּפִי רָשָׁעִים יִבֹּל־עָוֹן:

29 נִכְוֹנוֹ לַלְצִים שְׁפָטִים וּמִהֲלָמוֹת לִגְו כָּסִילִים:

20

- 1 לֵץ הִינּוּ הַמָּה שֹׁכֵר וְכָל־שֹׁנֶה בּוֹ לֹא יִחָכֵם:
- 2 נֶהֱם בְּכַפִּיר אֵימַת מֶלֶךְ מִתְעַבְּרוּ חוֹטֵא נַפְשׁוֹ:
- 3 כְּבוֹד לְאִישׁ שִׁבְת מַרְיָב וְכָל־אֲוִיל יִתְנַלֵּעַ:
- 4 מִחֲרָף עֲצָל לֹא־יִחַרֶּשׁ יִשְׁאֵל בַּקָּצִיר וְאֵין:
- 5 מִיָּם עֲמָקִים עֲצָה בְּלֵב־אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנָה יֵד לֵנָה:
- 6 רַב־אָדָם יִקְרָא אִישׁ חֲסִידוֹ וְאִישׁ אֲמוּנִים מִי יִמָּצֵא:
- 7 מִתְהַלֵּךְ בַּתְּמוֹ צַדִּיק אֲשֶׁרִי בָנָיו אַחֲרָיו:
- 8 מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא־דִין מִזְרָה בְּעֵינָיו כָּל־רָע:
- 9 מִי־יֹאמַר זָכִיתִי לִבִּי טָהֲרִיתִי מִחַטָּאתִי:
- 10 אָבֵן וְאָבֵן אֵיפָה וְאֵיפָה תוֹעֵבֶת יְהוָה גַּם־שְׁנֵיהֶם:
- 11 גַּם בְּמַעַלְלָיו יִתְנַכֵּר־נַעַר אִם־זָדָּ וְאִם־יֵשֶׁר פֶּעֱלוֹ:
- 12 אֵזֶן שֹׁמֵעַת וְעֵין רֹאֶה יְהוָה עֹשֶׂה גַם־שְׁנֵיהֶם:
- 13 אֶל־תִּתְּאֵב שֹׁנֶה פֶן־תִּוְרַשׁ פֶּקֶח עֵינָיו שִׁבְע־לֶחֶם:
- 14 כִּעֲרֵעַ יֹאמַר הַקּוֹנֶה וְאֵזֶל לוֹ אֵז יִתְהַלֵּל:
- 15 יֵשׁ זֶהָב וְרַב־פְּנִינִים וְכָלִי יִקָּר שְׁפָתֵי־דַעַת:
- 16 לִקְח־בְּגָדוֹ כִּי־עָרַב זָר וּבָעֵד נֹכְרִים חֲבָלָהּ:
- 17 עָרַב לְאִישׁ לֶחֶם שֹׁקֵר וְאַחֲרֵי יִמְלֵא־פִיהוּ חֲצִץ:
- 18 מִחֲשָׁבוֹת בַּעֲצָה תִכּוֹן וּבִתְחַבְּלוֹת עֹשֶׂה מְלַחֲמָה:
- 19 גּוֹלֵה־סוֹד הוֹלֵךְ רָכִיל וּלְפִתָּה שֹׁפְטִיו לֹא תִתְעַרֵּב:
- 20 מִקָּלֵל אָבִיו וְאִמּוֹ יִדְעָה יָרֹוּ בְּאִישׁוֹן חֲשֹׁךְ:
- 21 גִּחְלָה מִבְּחַלַּת בְּרֹאשָׁנָה וְאַחֲרִיתָהּ לֹא תִבְרָךְ:
- 22 אֶל־תֹּאמַר אֲשַׁלְמָה־רָע קִנְיָה לִיהוָה וַיִּשָּׁע לָךְ:
- 23 תוֹעֵבֶת יְהוָה אָבֵן וְאָבֵן וּמֵאֲזַנִּי מִרְמָה לֹא־טוֹב:

- 24 מִיִּתְּנוּה מִצַּעֲדֵי־גִבֹּר וְאָדָם מִה־יָבִין דֶּרֶכוֹ:
 25 מוֹקֵשׁ אָדָם יִלַּע קָדֵשׁ וְאַחֲרֵי נִדְרָיִם לִבְקָר:
 26 מִזְרָה רָשָׁעִים מִלֶּךְ חָכָם וַיָּשָׁב עֲלֵיהֶם אוֹפֹן:
 27 גֵּר יִהְיֶה נִשְׁמַת אָדָם חָפֵשׁ כָּל־חֲדָרֵי־בֵטָן:
 28 חֶסֶד וְאַמֶּת יִצְרוּ־מֶלֶךְ וְסֶעֱד בְּחֶסֶד כֶּסֶף:
 29 תִּפְאָרֶת בַּחוּרִים כַּחֵם וְהִדְר זִקְנִים שִׁיבָה:
 30 תִּבְרֹת פֶּצַע תִּמְרִיק בְּרָע וּמִכּוֹת חֲדָרֵי־בֵטָן:

21

- 1 פִּלְגֵי־מַיִם לֵב־מֶלֶךְ בִּיד־יְהוָה עַל־כָּל־אֲשֶׁר יַחֲפֹץ
 יִטְנוּ:
 2 כָּל־דֶּרֶךְ־אִישׁ יִשֶׁר בְּעֵינָיו וְתִכֵּן לִפְּוֹת יְהוָה:
 3 עֲשֵׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט נִבְחַר לִיהוָה מוֹבַח:
 4 רוּם־עֵינִים וּרְחֹב־לֵב גֵּר רָשָׁעִים חֲטָאת:
 5 מַחֲשַׁבּוֹת חֲרוּץ אֶדְ־לְמוֹתָר וְכָל־אֵץ אֶדְ־לְמַחֲסוֹר:
 6 פֶּעַל אוֹצְרוֹת בִּלְשׁוֹן שֶׁקֶר הִבֵּל נִדָּף מִבִּקְשֵׁי־מוֹת:
 7 שֹׁד־רָשָׁעִים יְגוּרָם כִּי מֵאֲנוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט:
 8 תִּפְכֹּף דֶּרֶךְ אִישׁ וְזָר וְזָר יִשֶׁר פָּעֵלוֹ:
 9 טוֹב לְשֹׁבֵת עַל־פֶּנֶת־גֶּג מֵאֲשֶׁת מוֹדִינִים וּבֵית חֶבֶר:
 10 נִפְשׁ רָשָׁע אוֹתָה־רָע לֹא־יִחַן בְּעֵינָיו רַעְהוֹ:
 11 בַּעֲנֹשׁ־לֵץ יַחֲכֹם־פִּתִּי וּבִהֲשִׁיל לְחָכָם יִקַּח־דַּעַת:
 12 מִשְׁכִּיל צָדִיק לְבֵית רָשָׁע מְסַלֵּף רָשָׁעִים לָרַע:
 13 אִטֵּם אֲזָנוֹ מִזַּעֲקַת־דָּל גַּם־הוּא יִקְרָא וְלֹא יַעֲנֶה:
 14 מִתֵּן בַּסֶּתֶר יִכְפֹּה־אָף וְשֹׁחַד בְּחֶק חֲמָה עֲזָה:
 15 שְׂמִתָּה לְצָדִיק עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּמִחֲתָה לְפֹעֲלֵי אָוֶן:

- 16 אָדָם תּוֹעָה מִדֶּרֶךְ הַשְּׁכָל בִּקְהָל רָפָאִים יָנוּחַ:
 17 אִישׁ מַחְסוֹר אֶתֵּב שְׂמֵחָה אֶתֵּב יִין־וְשֵׁמֶן לֹא יַעֲשִׂיר:
 18 כָּפֹר לְצַדִּיק רָשָׁע וְתַחַת יִשְׁרִים בּוֹגֵד:
 19 טוֹב שֹׁבֵת בְּאֶרֶץ־מִדְבָּר מֵאִשֶּׁת מְדוֹנִים וְכַעַס:
 20 אוֹצֵר וְנֶחֱמַד וְשֵׁמֶן בִּנְוָה חָכֵם וְכֶסֶל אָדָם יִבְלַעֲנוּ:
 21 רֹדֵף צָדִיקָה וְחַסֵּד יִמָּצֵא חַיִּים צָדִיקָה וְכָבוֹד:
 22 עֵיר גְּבֻרִים עָלָה חָכֵם וְיֵרֵד עַז מִבִּטְחָה:
 23 שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מִצָּרוֹת נִפְשׁוֹ:
 24 יָד יִהְיֶה לֶגֶץ שֹׁמֵר עוֹשֶׂה בְּעֵבֶרֶת זֵדוֹן:
 25 תְּאֻנֹּת עֲצָל תִּמְיתֶנּוּ כִּי־מֵאֲנוּ יָדָיו לַעֲשׂוֹת:
 26 כָּל־הַיּוֹם הַתְּאֻנָּה תֵּאֻנָּה וְצַדִּיק יִתֵּן וְלֹא יִחָשֵׁד:
 27 יָבֹחַ רָשָׁעִים תּוֹעֵבָה אֶף כִּי־בִזְמָה יִבְיֹאֲנוּ:
 28 יַעֲרֹכְזִים יֵאָבֵד וְאִישׁ שׁוֹמֵעַ לִנְצַח יִדְבֹּר:
 29 הֵעֵז אִישׁ רָשָׁע בִּפְנֵי וְיֵשֶׁר הוּא יִכִּין דְּרָכָיו:
 30 אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לִנְגֹד יְהוָה: פ
 31 סוֹס מוֹכֵן לַיּוֹם מִלְחָמָה וְלַיהוָה הַתְּשׁוּעָה:

22

- 1 נִבְחַר שֵׁם מַעֲשֵׂה רַב מִכֶּסֶף וּמִזָּהָב תֵּן טוֹב:
 2 עֲשִׂיר וְרֶשׁ נִפְגְּשׁוּ עֲשֶׂה כָלֶם יְהוָה:
 3 עָרוֹם רָאָה רָעָה וַיִּסְתֵּר וּפְתִיִּים עָבְרוּ וַנִּעֲנְשׁוּ:
 4 עֲקֹב עֲנוּה יִרְאֵת יְהוָה עֲשֵׂה וְכָבוֹד וְחַיִּים:
 5 צָנִים פָּחִים בְּדֶרֶךְ עֲקָשׁ שׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק מֵמָה:
 6 חֲנֹד לְנַעַר עַל־פִּי דָרְכוּ גַם כִּי־יִזְקִין לֹא־יִסּוֹר מִמֶּנָּה:
 7 עֲשִׂיר בְּרָשִׁים יִמְשׁוּל וְעַבֵּד לֹזֶה לֹא־יִשׁ מִלּוֹה:

- 8 זֹרַע עוֹלָה יִקְצוֹר-אֶנּוֹן וְשֹׁבֵט עֵבֶרְתּוֹ יִכְלֶה:
 9 טוֹב-עֵין הוּא יִבְרָךְ כִּי-נָתַן מִלַּחְמוֹ לְדָל:
 10 גֵּרֶשׁ גֵּלץ וַיֵּצֵא מִדּוֹן וַיִּשְׁבֹּת דָּיו וְקָלוֹן:
 11 אֱהָב טְהוֹר-לֵב תֵּן שְׁפָתָיו רַעְהוּ מִלֶּךְ:
 12 עֵינֵי יְהוָה נִצְרוּ דָעַת וַיִּסְלַף דְּבָרֵי בָגָד:
 13 אֲמַר עֲצֹל אֲרִי בַחֲיוֹן בְּתוֹךְ רְחֹבוֹת אֶרֶצָח:
 14 שׁוֹתָה עִמָּקָה פִּי זָרוֹת זַעֲוִים יְהוָה יפול-שָׁם:
 15 אוֹלֹת קְשׁוּרָה בְּלִב-נָעַר שֹׁבֵט מוֹסֵר יִרְחִיקֶנָה מִמֶּנּוּ:
 16 עֲשֹׁק דָל לֹהֲרֹבוֹת לוֹ נָתַן לַעֲשִׂיר אֶדֶף-לְמַחְסוֹר:
 17 הֵט אֲזַנְךָ וּשְׁמַע דְּבָרֵי חֲכָמִים וְלִבְךָ תִּשְׁמָע לְדַעְתִּי:
 18 כִּי-נָעִים כִּי-תִשְׁמָרָם בְּבִטְנָךְ יִכְנוּ יַחְדָּו עַל-שְׁפָתֶיךָ:
 19 לַהֲנוֹת בֵּיתְהָה מִבִּטְחֶךָ הוֹדַעְתִּיךָ הַיּוֹם אַף-אֶתָּה:
 20 הֲלֹא כִתְבֹתִי לָךְ שְׁלוֹשׁ בְּמוֹעֲצֹת וָדַעַת:
 21 לְהוֹדִיעֶךָ קִשְׁטִי אֲמַרִי אֶמֶת לְהַשִּׁיב אֲמָרִים אֶמֶת
 לְשִׁלְחֶיךָ: פ
 22 אֶל-תִּגְזֹל-דָּל כִּי דֹל-הוּא וְאֶל-תִּדְכֹּא עֲנִי בַשָּׁעַר:
 23 כִּי-יִהְיֶה יָרִיב וְקִבֵּעַ אֶת-קִבְעֵיהֶם נֶפֶשׁ:
 24 אֶל-תִּתְרַע אֶת-בָּעַל אֶף וְאֶת-אִישׁ חֲמוֹת לֹא תָבוֹא:
 25 בֶּן-תֹּאמְלֶךְ אֶרְחַתּוֹ וְלִקְחָתָּ מוֹקֵשׁ לְנַפְשֶׁךָ:
 26 אֶל-תִּהְיֶה בְתִקְעֵי-כָף בְּעַרְבִים מִשָּׁאוֹת:
 27 אִם-אֵין-לָךְ לְשֵׁלֶם לָמָּה יִקַּח מִשְׁכָּבְךָ מִתַּחְתֶּיךָ:
 28 אֶל-תִּסַּג גְּבוּל עוֹלָם אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבוֹתֶיךָ:
 29 חַיֵּית אִישׁ מִהֵיֹר בְּמִלְאכָתּוֹ לִפְנֵי-מְלָכִים וַיִּתְצַב
 בַּל-יִתְצַב לִפְנֵי חֲשָׁכִים: פ

23

- 1 כִּי־תֵשֵׁב לִלְחֹם אֶת־מוֹשֶׁל בֵּין תָּבִין אֶת־אֲשֶׁר לִפְנֶיךָ:
- 2 וְשִׁמַּתְּ שִׁבִּין בְּלֶעָד אִם־בָּעַל נֶפֶשׁ אָתָּה:
- 3 אֶל־תִּתָּאוּ לְמַטְעַמֹּתָיו וְהוּא לֶחֶם כְּזָבִים:
- 4 אֶל־תִּיגַע לְהַעֲשִׂיר מִבִּינְתְּךָ חֶדְלִי:
- 5 הַתַּעֲוָה עֵינֶיךָ בּוֹ וְאִינָנוּ כִּי עָשָׂה יַעֲשֶׂה־לּוֹ כְּנָפִים כְּנֹשָׁר וְעִיף הַשָּׁמַיִם: פ
- 6 אֶל־תִּלְחֹם אֶת־לֶחֶם רַע עֵינִי וְאֶל־תִּתָּאוּ לְמַטְעַמֹּתָיו:
- 7 כִּי וּ כְמוֹ־שַׁעַר בְּנֹפֶשׁוֹ כֵּן־הוּא אָכַל וְשָׂתָה וַאֲמַר לֵךְ וְלִבּוֹ בַל־עֹמֵד:
- 8 פֶּתֶךָ־אֲכַלֶּתָּ תִקְיָאָנָה וְשִׁחַתְךָ בְּרִיךְ הַנְּעִימִים:
- 9 בְּאֶזְנִי כְסִיל אֶל־תִּדְבֹּר כִּי־יָבוֹז לְשֹׁכֵל מִלִּיךְ:
- 10 אֶל־תִּסַּג גְּבוּל עוֹלָם וּבְשָׁרֵי יְתוּמִים אֶל־תִּבָּא:
- 11 כִּי־גֹאֲלָם חֹזֵק הוּא־יִרְיֵב אֶת־רִיבָם אִתְּךָ:
- 12 הִבִּי־אָה לְמוֹסֵר לִבְךָ וְאַזְנֶךָ לְאִמְרֵי־דָעַת:
- 13 אֶל־תִּמְנַע מִנְּעַר מוֹסֵר כִּי־תִכְנֹו בְשֹׁבֶט לֹא יָמוּת:
- 14 אָתָּה בְשֹׁבֶט תִּכְנֹו וְנִפְשׁוֹ מִשְׁאוֹל תִּצְוִל:
- 15 בְּנִי אִם־חָכָם לִבְךָ יִשְׁמַח לְבִי גַם־אֲנִי:
- 16 וְתַעֲלֹזָנָה כְּלִיּוֹתִי בְּדַבַּר שְׁפָתֶיךָ מִיִּשְׁרָיִם:
- 17 אֶל־יִקְנָא לְבָךָ בַּחֲטָאִים כִּי אִם־בִּירְאֵת־יְהוָה כָּל־הַיּוֹם:
- 18 כִּי אִם־יֵשׁ אַחֲרִית וְתִקְנֹתְךָ לֹא תִכְרֹת:
- 19 שְׁמַע־אָתָּה בְּנִי וְחָכָם וְאֲשֶׁר בְּדַרְךָ לִבְךָ:
- 20 אֶל־תִּהְיֶה בְּסִבְאֵי־יָיִן בּוֹזֵלִי בְשָׁר לָמוֹ:

- 21 כִּי־סָבָא וְזוּלָל יִנְרָשׁ וְקָרְעִים תִּלְבִּישׁ נִימָה:
 22 שָׁמַע לְאָבִיךָ זֶה יִלְדֶּךָ וְאֶל־תִּבּוּז כִּי־זָקְנָה אִמֶּךָ:
 23 אֵמֶת קָנָה וְאֶל־תִּמְכֹּר חֲכָמָה וּמוֹסֵר וּבִינָה:
 24 גּוֹל יְגוֹל אָבִי צַדִּיק יוֹלֵד חָכָם וַיִּשְׁמַח־בּוֹ:
 25 יִשְׁמַח־אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְתִגַּל וְיִלְדֶּךָ:
 26 תִּנְהַ־בְּנֵי לִבְךָ לִי וְעֵינֶיךָ דֹּרְכֵי תִרְצָנָה:
 27 כִּי־שׁוֹתָה עֲמָקָה זֹנָה וּבָאָר צָרָה נִכְרִיָּה:
 28 אַף־הִיא כִּתְחַף תֵּאָרֵב וּבִזְנוּתִים בְּאָדָם תּוֹסֵף:
 29 לְמִי אִזִּי לְמִי אֲבֹי לְמִי מְדוּנִים לְמִי שִׁיחַ לְמִי פִצְעִים
 חָנָם לְמִי חֲכָלָוֶת עֵינָם:
 30 לְמֵאֲחֵרִים עַל־תִּיגִן לִבָּאִים לַחֲקֹר מִמֶּסֶד:
 31 אֶל־תֵּרָא יֵינְךָ כִּי יִחַאֲדָם כִּי־יִתֵּן בְּכִס עֵינֶיךָ וְתִתְחַלֵּף
 בְּמִישְׁרִים:
 32 אַחֲרִיתוֹ כִּנְחָשׁ יִשְׁךָ וּכְצַפְעָנִי יִפְרֹשׁ:
 33 עֵינֶיךָ יִרְאוּ זָרוֹת וְלִבְךָ יִדְבֹּר תַּחֲפָזוֹת:
 34 וְהָיִיתָ כְּשֹׁכֵב בְּלִבֵּיָם וְכְשֹׁכֵב בְּרֹאשׁ חִבְלִי:
 35 הַכּוֹנֵן בַּל־תְּחַלִּיתִי הַלְמוּנִי בַל־יִדְרְעֵתִי מְתִי אֶקִּיץ
 אוֹסִיף אֲבַקֶּשְׁנִי עוֹד:

24

- 1 אֶל־תִּקְנָא בְּאֲנָשִׁי רָעָה וְאֶל־תִּתְאוּ לַהֲיוֹת אִתָּם:
 2 כִּי־יִשָּׁד יִהְיֶה לָבָם וְעֵמָל שְׁפָתֵיהֶם תִּדְבַּרְנָה:
 3 בְּחֲכָמָה יִבְנֶה בַּיִת וּבִתְבוּנָה יִתְכַּוֵּן:
 4 וּבִדְרֹת חֲדָרִים יִמְלֹאוּ כָל־הוֹן יִקָּר וְנָעִים:
 5 נִגְבֵּר־חָכָם בַּעֲזוֹ וְאִישׁ־דָּעַת מֵאֲמִץ־כָּח:

- 6 כִּי בַת־חַבְלוֹת תַּעֲשֶׂה-לָךְ מִלְחָמָה וְתִשׁוּעָה בְּרַב יוֹעֵץ:
 7 רָאמוֹת לְאַנּוּל חֲכָמוֹת בְּשֹׁעַר לֹא יִפְתַּח-פִּיהוּ:
 8 מִחֹשֶׁב לְהִרְעֹ לוֹ בְּעַל-מְזֻמוֹת יִקְרָאוּ:
 9 זִמַּת אֲנִלֹת חֲטָאת וְתוֹעֵבֹת לְאָדָם לֵץ:
 10 הִתְרַפִּיתָ בְּיוֹם צָרָה צַר כְּחֹכָה:
 11 הִצֵּל לִקְתִּים לַמּוֹת וּמָטִים לְהִרְגֹּ אִם-תַּחֲשׂוּךְ:
 12 כִּי-תֹאמַר הֵן לֹא-יִדְעֵנוּ זֶה הֲלֹא-תִכֵּן לְבוֹת |
 הוּא-יִבִּין וְנִצֵּר נִפְשֶׁךָ הוּא יִדַּע וְהַשִּׁיב לְאָדָם כַּפְּעֵלוּ:
 13 אֲכַל-בְּנֵי דָבֶשׁ כִּי-טוֹב וְנֹפֶת מְתוּק עַל-חֶפֶךָ:
 14 כֵּן | דַּעַת חֲכָמָה לְנִפְשֶׁךָ אִם-מַצָּאתָ וְיֵשׁ אַחֲרֶיהָ
 וְתִקְוֹתֶיךָ לֹא תִכָּרֹת: פ
 15 אַל-תֵּאָרֵב רָשָׁע לִנְנוּה צַדִּיק אַל-תִּשְׁקָד רַבְצוֹ:
 16 כִּי שֹׁבַע | יִפּוֹל צַדִּיק וְקָם וְרָשָׁעִים יִכָּשְׁלוּ בִרְעָה:
 17 בִּנְפֹל אוֹיְבֶיךָ אַל-תִּשְׁמַח וּבְכַשְׁלוֹ אַל-יִגַּל לִבֶּךָ:
 18 פֶּן-יִרְאֶה יְהוָה וְרַע בְּעֵינָיו וְהַשִּׁיב מֵעֲלֶיךָ אָפוֹ:
 19 אַל-תִּתְחַר בַּמֶּרְעִים אַל-תִּקְנֵא בִּרְשָׁעִים:
 20 כִּי | לֹא-תִהְיֶה אַחֲרֶיהָ לָרַע גֵּר רָשָׁעִים יִדְעֶךָ:
 21 יִרְאֵ-אֶת-יְהוָה בְּנֵי וּמִלֶּךָ עִם-שׁוֹנִים אַל-תִּתְעַרֵּב:
 22 כִּי-פֶתָאֵם יָקוּם אִיָּדָם וּפִיד שְׁנִיָּהֶם מִי יוֹדֶעַ: ס
 23 נִם-אֱלֹהִים לְחֲכָמִים הַכֹּר-פָּנִים בְּמִשְׁפָּט בַּל-טוֹב:
 24 אָמַר | לְרָשָׁע צַדִּיק אֶתָּה יִקְבְּהוּ עַמִּים יִזְעַמוּהוּ
 לְאֻמִּים:
 25 וְלַמּוֹכִיחִים יִנָּעַם וְעַלִּיהֶם תִּבּוֹא בִּרְכַּת-טוֹב:
 26 שֹׁפְתִים יִשְׁקֹ מִשִּׁיב דְּבָרִים נִכְחִים:

27 הָבֵן בַּחוּץ | מְלֹאכְתּוֹ וְעִתָּתָהּ בַּשָּׂנְהָ לָךְ אַחֵר וּבִגְדֵי
בֵּיתְךָ: פ

28 אֶל־תָּתִי עַד־חֲנֹם בְּרַעְךָ וְהַפְתִּיתָ בַּשִּׁפְתֶּיךָ:

29 אֶל־תֹּאמַר כִּאֲשֶׁר עָשָׂה־לִּי כֵן אֶעֱשֶׂה־לּוֹ אָשִׁיב לְאִישׁ
כַּפֶּעֱלוֹ:

30 עַל־שָׂנְהָ אִישׁ־עֲצָל עֲבַרְתִּי וְעַל־כָּרֶם אָדָם
חֹסֶר־לֵב:

31 וְהִנֵּה עֵלָה כָּלוּ | קַמְשֵׁנִים כָּסוּ פָנָיו חֲרָלִים וְגִדָּר אֲבָנָיו
נִהְרָסָה:

32 וְאַחֲזָה אֲנֹכִי אִשִּׁית לְבִי רָאִיתִי לְקַחְתִּי מוֹסֵר:

33 מַעַט שָׁנוֹת מַעַט תְּנוּמוֹת מַעַט | חִבֵּק יָדַיִם לְשֹׁכֵב:

34 וּבֹא־מִתְהַלֵּךְ רִישׁוֹ וּמִחֹסְרֵיךָ כִּאִישׁ מִגֵּן: פ

25

1 גַּם־אֶלֶּה מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר הֶעֱתִיקוּ אַנְשֵׁי | חִזְקִיָּה
מֶלֶךְ־יְהוּדָה:

2 כְּבֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דָּבָר וּכְבֹד מְלָכִים חֶקֶר דָּבָר:

3 שְׁמַיִם אֲרוֹם וְאָרֶץ לַעֲמֹק וְלֵב מְלָכִים אֵין חֶקֶר:

4 הִנֵּנוּ סִינַיִם מִכְסֹּף וַיֵּצֵא לְצִרְחָה כָּלִי:

5 הִנֵּנוּ רָשָׁע לִפְנֵי־מֶלֶךְ וַיִּכּוֹן בַּצֹּדֶק כִּסְאוֹ:

6 אֶל־תִּתְּהַדָּר לִפְנֵי־מֶלֶךְ וּבִמְקוֹם נָדָלִים אֶל־תַּעֲמֹד:

7 כִּי טוֹב אֲמַר־לָךְ עֲלֵה הִנֵּה מִהַשְׁפִּילָךְ לִפְנֵי נָדִיב אֲשֶׁר
רָאוּ עֵינֶיךָ:

8 אֶל־תִּצָּא לָרֹב מִהָרָ פֶּן מִה־תַּעֲשֶׂה בְּאַחֲרִיתָהּ
בְּהִכָּלִים אֶתְךָ רַעַךְ:

- 9 רִיבֶךָ רִיב אֶת־רַעְךָ וְסוּד אַחֵר אֶל־תִּגַּל:
 10 פֶּן־יִחְסְדֶךָ שִׁמְעֵ וְדַבָּתֶךָ לֹא תָשׁוּב:
 11 תַּפּוּחֵי זָהָב בְּמִשְׁכִּיּוֹת כֶּסֶף דָּבָר דָּבָר עַל־אַפְּנֵיוֹ:
 12 גִּזְם זָהָב וְחִלִּי־כֶתֶם מוֹכִיחַ חָכָם עַל־אֵזֶן שֹׁמֵעַת:
 13 כְּצִנֹּת־שֶׁלֶג ׀ בְּיוֹם קָצִיר צִיר גָּאֵמָן לְשִׁלְחֵו וְנִפְשׁ
 אֲדֹנָיו יָשִׁיב: פ
 14 נְשִׂאִים וְרוּחַ וְנָשָׁם אֵין אִישׁ מִתְהַלֵּל בְּמִתַּת־שֹׁקֶר:
 15 בְּאַרְבֶּּ אַפִּים יִפְתָּה קֶצֶץ וּלְשׁוֹן רָכָה תִּשְׁפֹּר־גֵּרָם:
 16 דָּבַשׁ מִצֹּאת אֵכֶל דִּיגָּד פֶּן־תִּשְׁבַּעֲנוּ וְהִקְאֵתוּ:
 17 הִקָּר רִגְלֶךָ מִבֵּית רַעְךָ פֶּן־יִשְׁבַּעֲךָ וְשִׁנְאֶךָ:
 18 מִפִּיֶּךָ וְחֶרֶב וְחֵץ שִׁגְיוֹן אִישׁ עֵנָה כְּרַעְהוּ עַד שֹׁקֶר:
 19 שֵׁן רַעַה וְרִגְלֵ מוֹעֵדֶת מִבְּטָח בּוֹגֵד בְּיוֹם צָרָה:
 20 מַעֲרָה בְּגֵד ׀ בְּיוֹם קָרָה חֶמֶץ עַל־גֵּתֶר וְשֶׁר בְּשָׂרִים עַל
 לֵב־רַע: פ
 21 אִם־רַעֲב שִׁנְאֶךָ הֶאֱכִלְהוּ לֶחֶם וְאִם־צָמָא הִשְׁקֵהוּ
 מַיִם:
 22 כִּי גִחְלִים אַתָּה חֲתָה עַל־רֹאשׁוֹ וַיִּהְיֶה יִשְׁלֵם־לָךְ:
 23 רֵוַח צָפוֹן תִּחְוֹלֵל גִּשְׁם וּפָגִים נִזְעָמִים לְשׁוֹן סִתָּר:
 24 טוֹב שִׁכֵּת עַל־פִּנְת־גָּג מֵאֲשֶׁת מְדוֹנִים וּבֵית חֶבֶר:
 25 מַיִם קָרִים עַל־נֶפֶשׁ עֵיפָה וְשִׁמוּעָה טוֹבָה מֵאַרְץ
 מִרְחָק:
 26 מַעֲנֵן גִּרְפֶּשׁ וּמִקְזֹר מִשְׁחַת צְדִיק מִטְּ לַפְּנֵי־רָשָׁע:
 27 אֵכֶל דָּבַשׁ הֶרְבּוֹת לֹא־טוֹב וְחֶקֶר כְּבֹדָם כְּבוֹד:
 28 עֵיר פְּרוּצָה אֵין חוֹמָה אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעֲצָר לְרוּחוֹ:

26

1 כְּשֶׁלֶג ׀ בְּקִיץ וּכְמָטָר בְּקָצִיר כֵּן לֹא־נֶאֱוָה לְכַסִּיל
כְּבוֹד:

2 כַּצְפוֹר לָנוּד כַּדְרוֹר לְעוֹף כֵּן קָלִילִת חֲנֹם לֹא תִבָּא:

3 שׁוֹט לְסוֹס מִתֵּג לַחֲמֹר וְשֹׁבֵט לִגְו כְּסִילִים:

4 אֶל־תֵּעַן כְּסִיל כְּאֻלָּתוֹ פֶּן־תִּשְׁוֶה־לּוֹ גַּם־אֶתָּה:

5 עֲנֶה כְּסִיל כְּאֻלָּתוֹ פֶּן־יִהְיֶה חֲכָם בְּעֵינָיו:

6 מְקַצֶּה רְגָלִים חֲמָס שִׁתָּה שִׁלַּח דְּבָרִים בְּיַד־כְּסִיל:

7 יִדְּלוּ שָׂקִים מִפֶּסֶח וּמִשָּׁל בְּפִי כְּסִילִים:

8 כַּצְרוֹר אָבֵן בְּמַרְגָּמָה כֵּן־נוֹתֵן לְכַסִּיל כְּבוֹד:

9 חוֹחַ עֲלָה בְּיַד־שָׁכֹר וּמִשָּׁל בְּפִי כְּסִילִים:

10 רֵב מִחוּלָּל־כָּל וְשָׁכַר כְּסִיל וְשָׁכַר עֲבָרִים:

11 כִּכְלָב שָׁב עַל־קֶאוֹ כְּסִיל שׁוֹנֶה בְּאֻלָּתוֹ:

12 רְאִיתָ אִישׁ חֲכָם בְּעֵינָיו תִּקְוָה לְכַסִּיל מִמֶּנּוּ:

13 אָמַר עֲצֹל שִׁחַל בַּדֶּרֶךְ אֲרִי בֵּין הַרְחָבוֹת:

14 הִדָּלֵת תִּסּוֹב עַל־צִירָה וְעֲצֹל עַל־מִטָּתוֹ:

15 טָמֵן עֲצֹל יָדוֹ בַּצִּלְחַת נִלְאָה לַהֲשִׁיבָהּ אֶל־פִּיו:

16 חֲכָם עֲצֹל בְּעֵינָיו מִשְׁבָּעָה מִשִּׁיבֵי טָעַם:

17 מִחֲזִיק בְּאֻזְנֵי־כָלָב עֹבֵר מִתַּעֲבֵר עַל־רֵיב לֹא־לּוֹ:

18 כַּמִּתְלַהֲלֵה הִירָה זָקִים חֲצִים וּמוֹת:

19 כֵּן־אִישׁ רַמָּה אֶת־רַעְהוֹ וְאָמַר הֵלֹא־מִשְׁחָק אָנִי:

20 בְּאֶפֶס עֲצִים תִּכְבֶּה־אֵשׁ וּבֶאֱיֵן נִרְגָּן יִשְׁתַּק מְדוֹן:

21 פֶּתַח לְגִתָּלִים וְעֲצִים לֵאשׁ וְאִישׁ מַדּוּנִים

לְתַרְחֵר־רֵיב: פ

- 22 דְּבַר־יִגְדֹּן כְּמַתְּלֵהִים וְהֵם יִרְדּוּ חֲדָרֵי־בֶטֶן:
 23 כִּסְף־סִינִים מִצִּפֹּה עַל־חֶרֶשׁ שְׂפָתַיִם דִּלְקִים וְלֵב־רָע:
 24 בִשְׁפָתוֹ יִנְכַּר שׁוֹנֵא וּבִקְרָבוֹ יֵשִׁית מִרְמָה:
 25 כִּי־יִחַנֵּן קוֹלוֹ אֶל־תְּאֵמֶן־בּוֹ כִּי שִׁבְעַת עֲזֵבוֹת בְּלִבּוֹ:
 26 תִּפְסֹה שְׁנֹאָה בְּמִשְׁאֹן תִּגְלֶה רָעָתוֹ בְּקֶהֱל:
 27 כָּרֶה־שַׁחַת בָּהּ יִפֹּל וְגִלְלֵל אֶבֶן אֵלָיו תָּשׁוּב:
 28 לְשׁוֹן־שָׁקֶר יִשְׁנֹא דַכּוֹי וּפֹה חֶלֶק יַעֲשֶׂה מִדְּחָה:

27

- 1 אֶל־תִּתְהַלֵּל בְּיוֹם מָחָר כִּי לֹא־תֵדַע מַה־יִּגְדֹּל יוֹם:
 2 יִהְיֶה־לָּךְ זֶר וְלֹא־פִיד נָכְרִי וְאֶל־שְׂפָתֶיךָ:
 3 כְּבֹד־אָבֶן וְנִטְל תַּחֲוֹל וְכַעַס אֲוִיל כְּבֹד מִשְׁנִיהֶם:
 4 אֲכַזְרִיּוֹת חֲמָה וְשִׁטֹּף אָף וּמִי יַעֲמֹד לִפְנֵי קִנְיָה:
 5 טוֹבָה תּוֹכַחַת מְגִלָּה מֵאַהֲבָה מִסְתָּרֶת:
 6 נֶאֱמָנִים פִּצְעֵי אוֹהֵב וְנִעְתָּרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוֹנֵא:
 7 נֶפֶשׁ שִׁבְעָה תָבוּס גִּפְת וְנֶפֶשׁ רָעָבָה כָּל־מֵר מִתּוֹק:
 8 כִּצְפוֹר נִוְרָדֶת מִן־קִנְיָה כֵּן־אִישׁ נִוְרָד מִמְּקוֹמוֹ:
 9 שֶׁמֶן וְקִטְרֶת יִשְׁמַח־לֵב וּמִתֵּק רֵעֵהוּ מֵעֲצַת־נֶפֶשׁ:
 10 רָעָךְ וְרֵעָה אֲבִיךָ אֶל־תַּעֲזֹב וּבֵית אָחִיךָ אֶל־תִּבּוֹא
 בְּיוֹם אִידֶךָ טוֹב שָׁכֵן קָרוֹב מֵאֵח רְחוֹק:
 11 חֲכָם בְּנִי וְשִׁמְח לִבִּי וְאַשְׁיִיבָה חֲרָפִי דְבַר:
 12 עָרוֹם רָאָה רָעָה נִסְתָּר פְּתָאִים עֲבְרוּ נַעֲנֶשׁוּ:
 13 קַח־בְּגָדוֹ כִּי־עָרֵב זֶר וּבְעֹד נִכְרִיָּה חִבְּלָהוּ:
 14 מְבַרֵךְ רֵעֵהוּ בְּקוֹל גָּדוֹל בִּבְקָר הַשָּׂכִּים קִלְלָה
 תַּחֲשֹׁב לוֹ:

- 15 הִלֵּף טוֹרֵד בְּנוֹם סִגְרִיר וְאַשֶׁת מְדוֹנִים נִשְׁתַּחֲוּהָ:
 16 צַפְנִיָּה צִפּוֹן-רֵיחַ וְשֶׁמֶן יְמִינוֹ יִקְרָא:
 17 בְּרֹזֶל בְּבִרְזֵל יֶחֱד וְאִישׁ יֶחֱד פְּגִי-רָעָהּ:
 18 נֹצֵר תֵּאֱנָה יֹאכֵל פְּרִיָּהּ וְשֹׁמֵר אֲדָנֶיּוֹ יִכְבֹּד:
 19 בָּמִים הַפְּנִים לַפָּנִים כֵּן לִב־הָאָדָם לָאָדָם:
 20 שָׂאוֹל וְאֹבְדָה לֹא תִשְׁבַּעְנָה וְעֵינֵי הָאָדָם לֹא תִשְׁבַּעְנָה:
 21 מִצָּהָר לְכֶסֶף וְכוֹר לְזָהָב וְאִישׁ לִפִּי מִהֲלָלוֹ:
 22 אִם תִּכְתּוֹשׁ-אֶת-הָאֵוִיל וּבְמִכְתָּשׁ בְּתוֹךְ הָרִיפוֹת בְּעֵלֶי
 לֹא-תִסּוּר מֵעָלָיו אֵלֶּיךָ:
 23 תִּדַּע תִּדַּע פְּנֵי צֹאֲנֶךָ שֵׂית לִבְךָ לַעֲדָרִים:
 24 כִּי לֹא לַעֲזֹלָם חֶסֶן וְאִם-יִנָּזֵר לְדוֹר דּוֹר:
 25 נִלְחַח חֲצִיר וְנִרְאָה-דֶּשָׁא וְנֶאֱסָפוּ עֲשָׂבוֹת הָרִים:
 26 כְּבָשִׂים לְלִבּוֹשֶׁהָ וּמִחִיר שָׂדֶה עֲתוּדִים:
 27 וְדִי וְחֵלֶב עֲזִים לְלַחֲמָהּ לְלַחֵם בֵּיתָהּ וְחַיִּים
 לְנַעֲרוֹתֶיהָ:

28

- 1 גָּסוּ וְאִין-רִחַף רָשָׁע וְצַדִּיקִים כְּכַפִּיר יִבְטָח:
 2 בְּפִשֵּׁעַ אֶרֶץ רַבִּים שִׁגְיָהּ וּבְאָדָם מִבֵּין יָדַע כֵּן יִאָרִיד:
 3 גִּבֹּר רָשׁ וְעֹשֶׂק דִּלִּים מִטֹּר סִחָף וְאִין לָחֶם:
 4 עֲזִבֵי תוֹרָה יִהְלָלוּ רָשָׁע וְשֹׁמְרֵי תוֹרָה יִתְגַּדְּלוּ בָּם:
 5 אֲנִשֵּׁי-רָע לֹא-יִבְיִנוּ מִשְׁפָּט וּמִבִּקְשֵׁי יְהוָה יִבְיִנוּ כָּל:
 6 טוֹב-רָשׁ הוֹלֵךְ בְּתַמּוֹ מֵעַקֵּשׁ יָדְרָכִים וְהוּא עָשִׂיר:
 7 נֹצֵר תוֹרָה כֵּן מִבֵּין וְרָעָה זֹלָלִים יִכְלִים אֲבִיו:
 8 מִרְבֵּה הוֹנוֹ בְּנִשְׁךְ וּבִתְרֵבִית לַחֲוֹנֵן דִּלִּים יִקְבָּצֻנוּ:

9 מִסִּיר אֲזָנוֹ מִשְׁמַע תּוֹרָה גַם־תִּפְלֹתוֹ תוֹעֲבָה:
 10 מִשְׁגָּה יִשְׂרָאֵל בְּדֶרֶךְ רָע בִּשְׁחִיתוֹ הוּא־יָפֹל וְתַמִּימִים
 יִנָּחֵלוּ־טוֹב:

11 חָכֶם בְּעֵינָיו אִישׁ עָשִׂיר וְדָל מִבֵּין יִחְקֹרֵנוּ:
 12 בַּעֲלֵץ צְדִיקִים רַבָּה תִּפְאָרֶת וּבָקוּם רָשָׁעִים יִחַפֵּשׂ
 אָדָם:

13 מִכֶּסֶּה פֶּשַׁעַיו לֹא יִצְלִיחַ וּמוֹדָה וְעֹזֵב יִרְחֹם:
 14 אֲשֶׁר־י אָדָם מִפֶּתַח תַּמִּיד וּמִקִּשָּׁה לִבּוֹ יָפֹל בִּרְעָה:
 15 אֲרִי־גֵהֶם וְדָב שׁוֹקֵק מִשָּׁל רָשָׁע עַל עַם־דָּל:
 16 נָגִיד חֶסֶד תִּבּוֹנוֹת וְרַב מַעֲשָׂקוֹת שֵׁנָאִי בָצַע וְאֶרֶץ
 יָמִים: פ

17 אָדָם עָשָׂק בְּדָם־נֶפֶשׁ עַד־בּוֹר יָנוֹס אֶל־יִתְמָכוֹ־בוֹ:
 18 הוֹלֵךְ תָּמִים יִשָּׁע וְנִעְקַשׁ דְּרָכִים יָפֹל בְּאֶחָת:
 19 עֶבֶד אֲדָמָתוֹ יִשָּׁבַע־לָחֶם וּמִרְהַף רַקִּים יִשָּׁבַע־רִישׁ:
 20 אִישׁ אֲמוֹנוֹת רַב־בִּרְכוֹת וְאֵץ לְהַעֲשִׂיר לֹא יִגָּה:
 21 הַכֵּר־פָּנִים לֹא־טוֹב וְעַל־פֶּת־לָחֶם יִפְשַׁע־גָּבֵר:
 22 נִבְהָל לַהֲוֹן אִישׁ רַע עֵין וְלֹא־יָדַע כִּי־חֶסֶד יִבְאֲנוּ:
 23 מוֹכִיחַ אָדָם אַחֲרֵי תֵן יִמְצָא מִמַּחֲלִיק לְשׁוֹן:
 24 גּוֹזֵל אֶבְיוֹ וְאִמּוֹ וְאָמַר אֵין־פֶּשַׁע חָבֵר הוּא לְאִישׁ
 מִשְׁחִית:

25 רַחֵב־נֶפֶשׁ יִגְרָה מְדוֹן וּבוֹטֵחַ עַל־יְהִינָה יִדְשֵׁן:
 26 בּוֹטֵחַ בְּלִבּוֹ הוּא כָסִיל וְהוֹלֵךְ בְּחֻמָּה הוּא יִמָּלֵט:
 27 נוֹתֵן לָרֶשׁ אֵין מַחְסוֹר וּמַעֲלִים עֵינָיו רַב־מְאָרוֹת:
 28 בָּקוּם רָשָׁעִים יִסְתֵּר אָדָם וּבְאֲבָדָם יִרְבּוּ צְדִיקִים:

29

- 1 אִישׁ תּוֹכְחוֹת מִקֶּשֶׁה-עֶרְף פָּתַע יִשְׁבֵּר וְאִין מִרְפָּא:
- 2 בִּרְבוֹת צַדִּיקִים יִשְׁמַח הָעָם וּבִמְשָׁל רָשָׁע יֶאֱנַח עָם:
- 3 אִישׁ-אֲהָב חֲכָמָה יִשְׁמַח אָבִיו וְרַעְיָה זִזְנוֹת יֶאֱבֹד-הוֹן:
- 4 מֶלֶךְ בִּמְשָׁפֵט יַעֲמִיד אֶרֶץ וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יִהְרַסְנָה:
- 5 גֹּבֵר מִחֲלִיק עַל-רַעְהוּ רָשָׁת פּוֹרֵשׁ עַל-פְּעֻמּוֹ:
- 6 בִּפְשָׁע אִישׁ רָע מוֹקֵשׁ וְצַדִּיק יִרוֹן וְשִׁמַּח:
- 7 יִרְעַע צַדִּיק דִּין דָּלִים רָשָׁע לֹא-יָבִין דַּעַת:
- 8 אֲנָשִׁי לְצֹון יַפִּיחוּ קִרְיָה וְחֲכָמִים יִשְׁיבוּ אָף:
- 9 אִישׁ-חֲכָם נִשְׁפָּט אֶת-אִישׁ אֲוִיל וְרָגַז וְשָׁחַק וְאִין נָחַת:
- 10 אֲנָשִׁי דָמִים יִשְׁנְאוּ-תָם וְיִשְׂרָיִם יִבְקָשׁוּ נַפְשׁוֹ:
- 11 כָּל-רוּחוֹ יוֹצִיא כִסִּיל וְחֲכָם בְּאֲחֹזר יִשְׁבַּחְנָה:
- 12 מֶשֶׁל מִקְשִׁיב עַל-דִּבְרֵי-שֹׁקֵר כָּל-מִשְׁרָתוֹ רָשָׁעִים:
- 13 רָשׁ וְאִישׁ תִּכְבָּיִם נִפְגְּשׁוּ מֵאִיר-עֵינֵי שְׂנֵיָהֶם יִהְיֶה:
- 14 מֶלֶךְ שׁוֹפֵט בְּאֵמֶת דָּלִים כָּסָאוֹ לַעַד יָבוֹן:
- 15 נִשְׁבֵּט וְתוֹכַחַת יִתֵּן חֲכָמָה וְנָעַר מִשְׁלַח מִבֵּישׁ אָמוֹ:
- 16 בִּרְבוֹת רָשָׁעִים יִרְבֶּה-פֶּשַׁע וְצַדִּיקִים בִּמְפֹלֶתָם יִרְאוּ:
- 17 יִסָּר בְּנֵךְ וַיִּנִּיחֶךָ וַיִּתֵּן מַעֲדָנִים לְנַפְשֶׁךָ: פ
- 18 בְּאִין חֲזוֹן יִפְרָע עִם וְשֹׁמֵר תּוֹרָה אֲשַׁרְהוּ:
- 19 בְּדָבָרִים לֹא-יִנָּסֵר עֶבֶד כִּי-יָבִין וְאִין מַעֲנָה:
- 20 חֲזִיתָ אִישׁ אֶץ בְּדָבָרָיו תִּקְוָה לְכִסִּיל מִמֶּנּוּ:
- 21 מִפִּנֵּק מִנָּעַר עֲבָדוֹ וְאַחֲרִיתוֹ יִהְיֶה מָנוֹן:
- 22 אִישׁ-אָף יִגְרֶה מָדוֹן וּבַעַל חֲמָה רַב-פֶּשַׁע:
- 23 נְאֻת אָדָם תִּשְׁפִּילָנוּ וְשֹׁפֵל-רוּחַ יִתְמָךְ כְּבוֹד:

- 24 חולֵק עִם־גִּבּוֹר שׁוֹנֵא נַפְשׁוֹ אֶלֶּה יִשְׁמַע וְלֹא יִגִּיד:
 25 חֲרִבֵּת אָדָם יִתֵּן מוֹקֵשׁ וּבּוֹטָח בִּיהִנָּה יִשְׁגֹּב:
 26 רָבִים מִבִּקְשִׁים פְּנֵי־מוֹשֵׁל וּמִיִּהוָה מִשְׁפָּט־אִישׁ:
 27 תּוֹעֵבֶת צַדִּיקִים אִישׁ עֹל וְתוֹעֵבֶת רָשָׁע יִשְׂרֹד־דָּרֶךְ: פ

30

- 1 דְּבָרֵי אֶנּוֹר בֶּן־יִקָּה הַמֶּשָּׂא נֶאֱמַר הַגִּבֹּר לְאִיתִיאל
 לְאִיתִיאל וְאֶכֶל:
 2 כִּי בָעַר אֲנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא־בִינֵת אָדָם לִי:
 3 וְלֹא־לְמִדָּתִי חֲכָמָה וְרַעַת קִדְשִׁים אֲרַע:
 4 מִי עָלָה־שָׁמַיִם וַיִּלְד מִי אֶסֶף־רוּחַ וּבַחֲפָזִי מִי
 צָרַר־לֵמִים וּבִשְׁמָלָה מִי הַקִּים כָּל־אֲפֹסִי־אֶרֶץ מִה־שָּׁמַיִם
 וּמִה־שָּׁם־בָּנוּ כִּי תִדַּע:
 5 כָּל־אֲמַרְתִּי אֵלּוּהָ צְרוּפָה מִן הוּא לַחֲסִים בּוֹ:
 6 אֶל־תּוֹסֵף עַל־דְּבָרָיו פֶּן־יֹכִיחַ בְּךָ וְנִכְזַבְתָּ: פ
 7 שְׁתִּים שָׁאַלְתִּי מֵאֲתָד אֶל־תִּמְנַע מִמֶּנִּי בְטָרֶם אֲמוּת:
 8 שָׁוֵא וְדַבֵּר־כָּזָב הִרְחֵק מִמֶּנִּי רָאשׁ וְעֹשֶׁר אֶל־תִּתֵּן־לִי
 הַטְרִיפֵנִי לֶחֶם חֲקִי:
 9 פֶּן אֲשַׁבֵּעַ וְכִחַשְׁתִּי וְאֲמַרְתִּי מִי יִהְיֶה וּפֶן־אֹרֶשׁ וְנִגְבַּתִּי
 וְתִפְשְׁתִּי שֵׁם אֱלֹהֵי: פ
 10 אֶל־תִּלְשֵׁן עֶבֶד אֶל־אֲדָנוּ פֶּן־יִקְלָלֶךָ וְאֲשַׁמְתָּ:
 11 דּוֹר אֲבִיו יִקְלָל וְאֶת־אִמּוֹ לֹא יִבְרָךְ:
 12 דּוֹר טָהוֹר בְּעֵינָיו וּמִצָּאָתוֹ לֹא רַחֵץ:
 13 דּוֹר מִה־רָמּוֹ עֵינָיו וְעַפְעָפִיו יִנְשָׂאוּ:

14 דָּוָר | חֲרָבוֹת שֶׁנִּיּוֹ וּמֵאֲכָלוֹת מִתְלַעֲתִי לֶאֱכֹל עֲנִיִּים
מֵאֲרֶץ וְאֲבִיוֹנִים מֵאֲדָם : פ

15 לְעֹלֶקָה | שְׁתֵּי בָנוֹת הָב | הֵב שְׁלוֹשׁ הִנֵּה לֹא תִשְׁבַּעְנָה
אֲרָבַע לֹא-אֲמָרוּ הוּן :

16 שָׂאוֹל | וְעֶזְרָר רַחֵם אֶרֶץ לֹא-שְׁבַעָה מַיִם וְאִשׁ
לֹא-אֲמָרָה הוּן :

17 עֵין | תִּלְעַג לְאֵב וְתִבּוֹז לִיקָתָת־אֵם יִקְרוּהָ עֲרִבִי-נַחַל
וַיֹּאכְלוּהָ בְנֵי-נֶשֶׁר : פ

18 שְׁלֹשָׁה הֵמָּה נִפְלְאוּ מִמֶּנִּי וָאַרְבַּע לֹא יָדַעְתִּים :

19 הֶרֶף הַנֶּשֶׁר | בְּשָׁמַיִם הֶרֶף נָחַשׁ עָלֵי צוּר הֶרֶף-אֲנִיָּה
בְּלִבִּים וְהֶרֶף גִּבּוֹר בַּעֲלֻמָּה :

20 כֵּן | הֶרֶף אִשָּׁה מִנְאֻפֶּת אָכְלָה וּמִמַּחֲתָה פִּיהָ וְאִמְרָה
לֹא-פָעַלְתִּי אֲנוּן : פ

21 תַּחַת שְׁלוֹשׁ רִנּוֹה אֶרֶץ וְתַחַת אֲרָבַע לֹא-תֻכַּל שְׂאֵת :

22 תַּחַת-עֶבֶד כִּי יִמְלֹךְ וְנָכַל כִּי יִשְׁבַּע-לָחֶם :

23 תַּחַת שְׁנוּאָה כִּי תִבְעַל וְשִׁפְחָה כִּי-תִירַשׁ גִּבְרָתָהּ : פ

24 אֲרָבַעָה הֵם קִטְנֵי-אֶרֶץ וְהֵמָּה חֲכָמִים מְחַכְּמִים :

25 הַנִּמְלִים עִם לֹא-עָז וַיִּכְּנִיּוּ בִקְוִץ לַחֲמָם :

26 שְׁפָנִים עִם לֹא-עֲצוּם וַיִּשְׁיִמוּ בִסְלַע בֵּיתָם :

27 מֶלֶךְ אֵין לְאֲרָבָה וַיֵּצֵא חֲצֵץ כָּלֹ :

28 שְׁמָמִית בִּידָיִם תִּתְפַּשׁ וְהִיא בְּתִיכְלִי מֶלֶךְ : פ

29 שְׁלֹשָׁה הֵמָּה מִיִּטְבִּי צֶעַד וְאַרְבָּעָה מִיִּטְבִּי לָקֵת :

30 לִישׁ גִּבּוֹר בִּבְהֻמָּה וְלֹא-יָשׁוּב מִפְּנֵי-כָל :

31 זֶרְזִיר מִתַּנִּים אוֹ-תִישׁ וּמֶלֶךְ אֶלְקוּם עָמוּ :

32 אִם־נִבְלָתָהּ בְּהִתְנַשָּׂא וְאִם־זְמוּתָהּ יָדָהּ לִפְנֵיהֶּ:
 33 כִּי מִיץ חֵלֶב יוֹצִיא חֲמָאָהּ וּמִיץ־אֵף יוֹצִיא דָּם וּמִיץ
 אֲפִים יוֹצִיא רִיב: פ

31

1 דְּבָרֵי לְמוֹאֵל מֶלֶךְ מִשָּׂא אֲשֶׁר־יִסְרְתוּ אָמּוֹ:
 2 מִה־בָּרִי וּמִה־בֶּרֶךְ בִּטְנִי וּמִה־בֶּרֶךְ נִדְרֵי:
 3 אֶל־תִּתֵּן לְנָשִׁים חֵילָךְ וּדְרָכֶיךָ לְמַחֲוֹת מֶלֶכִּין:
 4 אֶל לְמַלְכִּים לְמוֹאֵל אֶל לְמַלְכִּים שְׁתוּיִין וּלְרוֹזְנִים
 או שָׂכָר:
 5 פֶּן־יִשְׁתַּהּ וְיִשְׁכַּח מִחֻקֵּי יְיָ שֹׁנֶה דִּין כָּל־בְּנֵי־עָנִי:
 6 תִּגְוֵי־שָׂכָר לְאוֹבֵד יָיִן לְמָרִי גִפְשׁ:
 7 יִשְׁתַּהּ וְיִשְׁכַּח רִישׁוֹ וְעַמְּלוֹ לֹא יִזְכֹּר־עוֹד:
 8 פֶּתַח־פִּיךָ לְאֵלִים אֶל־דִּין כָּל־בְּנֵי חֲלוּף:
 9 פֶּתַח־פִּיךָ שְׁפֹט־צָדֵק וְדִין עָנִי וְאֲבִיוֹן: פ
 10 אֲשֶׁת־חַיִּל מִי יִמָּצֵא וְרָחֵק מִפְּנִינִים מִכָּרָה:
 11 בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעֲלָהּ וְשָׁלָל לֹא יִחָסֵר:
 12 גִּמְלָתָהּ טוֹב וְלֹא־רָע כָּל יָמֵי חַיֶּיהָ:
 13 דֶּרֶשָׁה צֹמֵר וּפְשָׁתִים וְתַעַשׂ בְּתַפָּץ כַּפֶּיהָ:
 14 הִיטָהּ כְּאֲנִיּוֹת סוֹחֵר מְמַרְחֵק תִּבְיָא לְחֻמָּה:
 15 וְתָקָם וּבָעוֹד לִילָה וְתִתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֹק לְנַעֲרֹתֶיהָ:
 16 זִמְמָה שָׂדֶה וְתִקְחָהּ מִפָּרִי כַּפֶּיהָ נֹטַע כָּרֶם:
 17 חֲגִרָה בַּעֲזֵי מִתְּנִיָּה וְתֵאמֹץ זְרָעוֹתֶיהָ:
 18 טַעֲמָה כִּי־טוֹב סִחְרָה לֹא־יִכָּבֵד בְּלִיל גִּרָה:
 19 יָדֶיהָ שִׁלְחָהּ בְּכִישׁוֹר וְכַפֶּיהָ תִּמְכּוּ פֶלֶךְ:

- 20 כִּפָּה פֶּרֶשֶׁה לְעֵנִי וַיְדִיחַ שְׁלָחָה לְאַבְיוֹן:
- 21 לֹא־תִירָא לְבֵיתָהּ מִשָּׁלֵג כִּי כָל־בֵּיתָהּ לִבָּשׁ שָׁנִים:
- 22 מִרְבָּרִים עָשְׂתָה־לָּהּ שֵׁשׁ וְאַרְנָמָן לְבוּשָׁה:
- 23 נֹדַע בְּשַׁעְרִים בַּעֲלָהּ בְּשִׁבְתּוֹ עַם־זִקְנֵי־אֶרֶץ:
- 24 סָרִיץ עָשְׂתָה וְתַמְכָּר וְחִנּוֹר נָתַנָּה לְכַנְעֵנִי:
- 25 עִז־וְהֶדְר לְבוּשָׁה וְתַשְׁחֵק לַיּוֹם אַחֲרוֹן:
- 26 כִּי־פָתַחַהּ בַּחֲכָמָה וְתוֹרַת־חָסֵד עַל־לְשׁוֹנָהּ:
- 27 צוּפִיָּה הָלִיכּוֹת בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכֵל:
- 28 קָמוּ בָנֶיהָ וַיִּשְׁרוּהָ בַּעֲלָהּ וַיַּהֲלֵלָהּ:
- 29 רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאַתָּה עָלִית עַל־כָּלָנָהּ:
- 30 שֶׁקֶר הֶחָזוּ וְהַתְּבַל הִיפִי אִשָּׁה יִרְאֵת־יְהוָה תִּיא תַתְּלֵל:
- 31 תִּנּוּ־לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ וַיַּהֲלֵלּוּהָ בְּשַׁעְרִים מְעֹשִׂיהָ:

Westminster Leningrad Codex
Hebrew: Westminster Leningrad Codex from the
Westminster Hebrew Institute, Philadelphia

Public Domain

Language: עברית

Contributor: United Bible Societies

Westminster Leningrad Codex

Westminster Hebrew Institute, Philadelphia

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files
dated 3 May 2025

af073ea8-d24a-55db-8b8c-4657a8829dea